

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม
ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

**Management Pattern for Lodging Business in Bang Khonthi Samut
Songkram with Sufficient Economy Approach**

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษฎา สังขมณี

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปีงบประมาณ 2555

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม
ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

Management Pattern for Lodging Business in Bang Khonthi Samut Songkram
with Sufficient Economy Approach

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา สังขมณี คณะวิทยาการจัดการ

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปีงบประมาณ 2555

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ข้อมูลอำเภอบางคนที.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	7
แนวคิดการจัดการท่องเที่ยว	10
แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจที่พักประเภทโฮมสเตย์	11
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจที่พักประเภทโฮมสเตย์ด้วยแนวคิด	
เศรษฐกิจพอเพียง	15
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	16
แนวคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
กรอบแนวคิดในการวิจัย	21
3 ระเบียบวิธีการวิจัย	24
ระเบียบวิธีวิจัย	24

	การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
	แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่พักในอำเภอบางคนที	26
	แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าพักที่พักในอำเภอบางคนที	30
	การวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน	34
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	ด้านผู้ประกอบการที่พัก การบริหารจัดการ และคนในพื้นที่.....	35
	ด้านนักท่องเที่ยว	46
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
	สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	54
	อภิปรายผล	57
	ข้อเสนอแนะ	58
	บรรณานุกรม	61
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	67

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	สถิตินักท่องเที่ยวสมุทรสงคราม.....	3
2	ตัวชี้วัดการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรมการพัฒนาชุมชน	9
3	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างวีรศอร์ตกับโฮมสเตย์.....	14
4	ข้อมูลพื้นฐานผู้ประกอบการที่พักและคนในพื้นที่.....	35
5	ข้อมูลทั่วไปของที่พักที่เป็นตัวอย่าง.....	35
6	เพศของกลุ่มตัวอย่าง	45
7	อายุของกลุ่มตัวอย่าง	45
8	สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง.....	45
9	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	46
10	อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	46
11	รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง	47
12	แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้	47
13	ความคาดหวังที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้	48
14	ระยะเวลาในการเข้าพักในการมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้	48
15	รูปแบบการพักที่ต้องการในการมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้	48
16	จำนวนคนที่มาในแต่ละกลุ่มที่มาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้	49
17	จำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่มาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้	49
18	ลักษณะในการเดินทางมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้	50
19	ยานพาหนะในการเดินทางมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้	50
20	แหล่งที่มาของข้อมูลในการเดินทางมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้.....	50
21	ระดับความพึงพอใจโดยรวมในบริการที่ได้รับจากที่พักของนักท่องเที่ยว	51
22	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อบริการของที่พักรายด้าน	52

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ตักบาตรพระยามเช้า	4
2 วิถีความเป็นอยู่ริมน้ำ	4
3 ผู้วิจัยกับสมาชิกรักษ์บางคนที่	4
4 สัมโอพันธุ์ข้าวใหญ่	4
5 อาชีพหลักการปลูกลิ้นจี่	4
6 ป้ายต้อนรับนักท่องเที่ยว	4
7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	22
8 บริบทของการจัดการที่พักในอำเภอบางคนที่	55

Abstract

Research Title : Management Pattern for Lodging Business in Bang Khonthi
Samut Songkram with Sufficient Economy Approach
Author : Assistant Professor Doctor Krisada Sungkhamanee
Year : 2012

.....

The objectives of this research are to study management pattern suitable for lodging entrepreneur in Bang Khonthi Samut Songkram, to concern about their obstacles and to set the management pattern for this business with sufficient economy approach.

For supply side, the results from qualitative research by in-depth interview technique with 8 managers show that the most entrepreneurs use the way of sufficient economy. They run the business from their saving by their local resources and with their wisdoms. They have strictly concern about their business effect to the environment. Rak Bang Khonthi group, the popular one example, shows that they use this approach more than 7 years and their business are gradually development. For demand side, the results from 400 tourists reveal that almost travelers are satisfied in 11 items.

Suggestions from this research are the local government must promote Bang Khonthi in the theme of ecotourism, local culture, environmental concern and strong relation in the community. The business promotion strategies should related in the same direction and the entrepreneurs should use the professional management concepts at the same time. Absolutely the financial transaction, revenues and expenses including value of the assets, must record systematically. This information will help them to forecast the short and long term business plan by this approach.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากเป็นนโยบายการสร้างนักวิจัย เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในอนาคตของท่านอธิการบดี รศ.ดร.ช่วงโชติ พันธุเวช และได้รับการสนับสนุนและอนุมัติจากคณะวิทยาการจัดการ โดยท่านคณบดี ดร.สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์ และท่านผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ดร.วิทยา เมฆขำ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนความสะดวกต่าง ๆ

ผู้วิจัยขอขอบคุณฝ่ายวิจัยของคณะวิทยาการจัดการโดยผศ.ดร.บัณฑิต ผังนิรันดร์ รองคณบดี และอาจารย์เมธี สุตรสุนทร ผู้ช่วยคณบดี ที่กรุณาให้การสนับสนุน และให้คำปรึกษา งานวิจัยสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ก่อนกำหนดเวลาส่งมอบในเดือนสิงหาคม

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อการอบรมเลี้ยงดูอย่างดีมาตลอดจากคุณพ่อ และคุณแม่ ที่สั่งสอนให้รู้จักและตระหนักถึงความขยัน อดทน ตั้งใจเรียน และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน อีกทั้งกำลังใจอย่างมากจากครอบครัวอันอบอุ่นของเรา และที่ขาดไม่ได้คือผู้ร่วมให้ข้อมูลทุกท่าน ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย ตลอดจนคำสอนในพระพุทธศาสนาเรื่องอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ จนทำให้เกิดงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ชิ้นนี้

ผู้วิจัย

สิงหาคม 2555

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที
สมุทรสงครามด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา สังขมณี
ปีที่ทำการวิจัย : 2555

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงครามด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหารูปแบบและวิธีการบริหารจัดการธุรกิจที่พักของชาวบางคนทีในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ระบุปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ส่งผลต่อแนวทางการจัดการธุรกิจที่พักของชาวบางคนทีด้วยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างแนวทางในการดำรงรักษาการบริหารจัดการธุรกิจที่พักของชาวบางคนทีตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เจาะลึก 8 ผู้ประกอบการพบว่ามีการใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนไม่มาก เป็นการลงทุนในลักษณะของการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป ทำโดยคนในท้องถิ่นภายในบริเวณบ้านของตนโดยไม่ต้องซื้อที่ดินใหม่ ส่วนด้านการสร้างภูมิคุ้มกันนั้นก็ใช้เงินลงทุนที่มีจากการเก็บออม กู้เงินจากภายนอกน้อยมาก และมีอาชีพหลักอยู่แล้ว พยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และพยายามจัดการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นบ้าน ธรรมชาติ มีจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อม ส่งผลให้การประกอบการที่พักมีความยั่งยืน และมีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งไม่น้อยกว่า 7 ปี และเมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 400 รายพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในทั้ง 11 ด้านที่ใช้วัดความรู้สึกของลูกค้า

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยด้านนโยบายคืออำเภอบางคนที จะต้องส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต รมัตระวังมีให้เกิดการทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ จะต้องส่งเสริมให้ชาวบ้านในท้องถิ่นรวมตัวกันจัดตั้งเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการในด้านการประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวที่เน้นเรียนรู้ธรรมชาติและวิถีท้องถิ่นอย่างมีอาชีพ ธุรกิจที่พักต้องมีการวางแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้ธุรกิจสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างมั่นคง ขณะเดียวกันควรมีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย โดยสามารถนำข้อมูลจากบัญชีที่แสดงถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังกล่าวนี้นำมาใช้ในการวางแผนงานของกิจการได้ต่อไป

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยนั้น มักมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว จากการบรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกือบทุกฉบับ โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนดให้ประเทศไทยเป็น “แหล่งท่องเที่ยวเน้นคุณภาพ” (Quality Destination) อันได้แก่การมีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานโลก (World Class) ทั้งในด้านการท่องเที่ยว การให้บริการ และการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2555 และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2551) ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชียภายในปี 2551 โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 3 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (1) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (2) การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว (3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ นับเป็นเครื่องยืนยันได้เป็นอย่างดีถึงการให้ความสำคัญของรัฐบาลต่อการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น กระทั่งสามารถสร้างรายได้ในปี พ.ศ. 2552 กว่า 527,000 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2553: <http://www.tat.or.th>) อย่างไรก็ตามบทเรียนของสังคมไทยในปี 2540 ที่เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจทำให้นักธุรกิจทั้งหลายต้องคำนึงและตระหนักถึงแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้นำไปขยายผลและจูงใจให้เกิดการใช้อย่างแพร่หลายในเวลาต่อมา

เศรษฐกิจพอเพียงได้รับการขานรับจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร พ่อค้านักธุรกิจ ข้าราชการ กล่าวได้ว่าใช้ได้กับทุกคน ที่สามารถนำแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเหมือนการปักเสาเข็มก่อนลงมือสร้างบ้าน เป็นการวางรากฐานบ้านให้มีความมั่นคงก่อนทำการก่อสร้างบ้านในเวลาต่อมา สำหรับการวิจัยในครั้งนี้คือแนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พุดในอำเภอบางคนที่สมุทรสงครามด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จุดเริ่มต้นของการประกอบการที่พุดในบริเวณนี้ที่มักเรียกขานกันในนาม “โฮมสเตย์” เริ่มอย่างมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวหนึ่งเรื่อง ชมหิ้งห้อยเวลากลางคืนในแม่น้ำแม่กลอง และการเกิดขึ้นของตลาดน้ำอัมพวาในช่วงหลังปี พ.ศ. 2545 เล็กน้อย ชาวบ้านบางคนที่ส่วนหนึ่งที่ใช้โอกาสที่บ้านเรือนของตนมีทำเลที่ดี ตั้งอยู่ริมแม่น้ำหรือริมคลองที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำแม่กลอง และไม่ไกลจากตลาดน้ำอัมพวามากนัก รวมทั้ง

การประกอบธุรกิจท่องเที่ยวและที่พักของชาวบ้านบางคนที่ ก่อให้เกิดการมีงานทำ เกิดการกระจายรายได้ เกิดอาชีพ เช่นบางคนหันมาประกอบอาชีพให้เช่าเรือหางยาว รับจ้างขับเรือหางยาว นำสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรมาขาย มีการจำหน่ายอาหาร มีของดี ของใช้ของฝาก มาวางจำหน่าย ส่วนหนึ่งก็ทำให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็เกิดการพัฒนาในด้านกายภาพมากขึ้น มีการปรับปรุงถนน ทางเดินเท้า ทำเขื่อนกันน้ำ มีระบบประปา และไฟฟ้าที่ครบถ้วน ระบบสาธารณสุขปกคลุมอยู่ในเกณฑ์สมบูรณ์แบบ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักผ่อนในอำเภอบางคนก็ก็มีมากขึ้น โดยเฉพาะวันศุกร์ วันเสาร์ และวันอาทิตย์ และวันหยุดตามประเพณี เพราะระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครเพียงไม่ถึง 70 กิโลเมตร หรือเพียงชั่วโมงเศษจากศูนย์กลางของประเทศ

นักท่องเที่ยวส่วนมากที่มาท่องเที่ยวพักผ่อนที่อำเภอบางคนก็ มักต้องการการย้อนเข้าหาวิถีชีวิตที่มีความสงบแบบดั้งเดิมของชาวไทยชนบทภาคกลางในอดีต นอกจากนั้นยังต้องการสัมผัสธรรมชาติที่สวยงาม ห่างไกลจากการท่องเที่ยวและบริการสมัยใหม่ที่มีความอึกทึกครึกโครมและสัมผัสได้สะดวกและบ่อยครั้งกว่า จำพวกไนท์คลับ ผับ บาร์ คาราโอเกะ นอกจากนั้นการพักค้างอ้างแรมเสมือนเป็นญาติพี่น้องกับเจ้าของบ้าน แม้ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่มีความรักกันในสายเลือดความเป็นคนไทย มีการทำกิจกรรมหลายอย่างด้วยกัน เช่นมีบริการจัดเตรียมอาหารคาวหวานไว้ให้แขกที่มาพักได้ดับบาตรในยามเช้าตรู่ ช่วงสายมีบริการนำเที่ยวทางน้ำชมวิถีชีวิตและไหว้พระตามวัดรายทาง หรือมีการเรียนรู้การใช้ชีวิต การประกอบอาชีพ ชาวสวนผลไม้ มีเรือพายพร้อมเสื้อชูชีพ จักรยาน เบ็ดตกปลา ให้ผู้มาพักหาความสำราญ และในเวลาค่ำคืนก็มีบริการนำชมแสงหิ่งห้อยบนต้นลำพู ในราคาแบบเรือญาติ เหล่านี้ล้วนเป็นเสน่ห์ของวิถีไทยของชาวบ้านคนที่ได้รับการกล่าวขานจากนักท่องเที่ยวทั้งจากชาวไทยด้วยกันเอง และจากชาวต่างประเทศที่ต้องการมาสัมผัสการใช้ชีวิตเรียบง่ายของวิถีคนริมแม่น้ำในซีกตะวันออกของโลก

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่พักด้วยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ประกอบการที่พักในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีพื้นที่เพียง 77.5 ตารางกิโลเมตร ว่าผู้ประกอบการที่พักเหล่านี้มีระบบการบริหารจัดการที่พักกันอย่างไรบ้าง มีการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด และจะนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาดำรงไว้ให้เกิดความยั่งยืนกับสถานประกอบการของตนได้เพียงใด การวิจัยในครั้งนี้จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ประกอบการที่พักในพื้นที่อำเภอบางคนที เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 1 สถิตินักท่องเที่ยวสมุทรสงคราม

รายการ	2552	2553
จำนวนนักท่องเที่ยว	384,567	448,561
ชาวไทย	371,150	435,991
ชาวต่างชาติ	13,507	12,570

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2554

จากตาราง 1 ข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2553 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) พบว่าจำนวนของนักท่องเที่ยวทั้งหมด (ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ) ที่มาท่องเที่ยวที่จังหวัดสมุทรสงครามในทั้ง 3 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเมืองสมุทรสงครามหรือแม่กลอง อำเภอ อัมพวาและอำเภอบางคนทีมีจำนวน 448,561 คน โดยแยกตามประเภทของนักท่องเที่ยว ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 435,991 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 12,570 คน และประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนดังกล่าวเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำ(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2554) จากตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในบริเวณ 3 อำเภอนี้ ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยมีอัตราการเจริญเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น ขณะที่ชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวลดลงจากปี 2552

ข้อมูลอำเภอบางคนที

อำเภอบางคนที เป็นหนึ่งในสามอำเภอของจังหวัดสมุทรสงคราม เดิมชื่ออำเภอสีหะมื่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2457 เปลี่ยนชื่อมาเป็นบางคนที มีพื้นที่ 77.5 ตารางกิโลเมตร ประชากรราว 40,000 คน โดยมีอาณาเขตทิศเหนือติดกับอำเภอดำเนินสะดวก ของจังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออกติดกับอำเภอเมืองสมุทรสงคราม ทิศใต้ติดกับอำเภออัมพวา ส่วนทิศตะวันตกติดกับ 2 อำเภอของจังหวัดราชบุรี คืออำเภอเมืองราชบุรี และอำเภอวัดเพลง โดยที่อำเภอบางคนทีแบ่งการปกครองย่อยออกเป็น 13 ตำบล คือ ตำบลกระดังงา บางสะแก บางยี่รงค์ โรงหีบ บางคนที ดอนมะโนรา บางพรม บางกุ่ม จอมปลวก บางนกแขวก ยายแพง บางกระบือ และตำบลปราโมทย์ รวมทั้งสิ้นมี 101 หมู่บ้าน มี 4 เทศบาล คือ เทศบาลตำบลกระดังงา เทศบาลตำบล

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพ 1 ตักบาตรพระยามเช้า

ภาพ 2 วิถีความเป็นอยู่ริมน้ำ

ภาพ 3 ผู้วิจัยกับสมาชิกรักษ์บางคนที่

ภาพ 4 สัมโอพันธ์ข้าวใหญ่

ภาพ 5 อาชีพหลักการปลูกลิ้นจี่

ภาพ 6 ป้ายต้อนรับนักท่องเที่ยว

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผ.ศ.ดร.กฤษฎา สังข์ขมณี
<http://www.ssru.ac.th>

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อค้นหารูปแบบและวิธีการบริหารจัดการธุรกิจที่ฟักของชาวบางคนที่ในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
2. รับรู้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อแนวทางการจัดการธุรกิจที่ฟักของชาวบางคนที่ด้วยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
3. สร้างแนวทางในการดำรงรักษาการบริหารจัดการธุรกิจที่ฟักของชาวบางคนที่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย
 - 1.1 บริบทของสภาพแวดล้อม เป็นการพิจารณาในภาพรวมเนื่องจากธุรกิจที่ฟักในบางคนที่ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม
 - 1.2 ปัจจัยนำเข้าของการจัดการธุรกิจที่ฟัก ประกอบด้วย ด้านผู้ประกอบการ หมายถึงลักษณะโดยทั่วไปของผู้ประกอบการ เงินลงทุน ทรัพยากรที่ใช้ และแรงงานที่ใช้ กับด้านนักท่องเที่ยว หมายถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักแรมหรือใช้บริการ และความคาดหวังของเหล่าผู้มาท่องเที่ยวที่จะเรียนรู้วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของบางคนที่
 - 1.3 ปัจจัยส่งออกของการจัดการธุรกิจที่ฟัก ประกอบด้วย ด้านผู้ประกอบการที่ฟักที่จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ผลประกอบการของธุรกิจที่ฟักทำให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายและมีการต่อยอดกับภาคส่วนอื่นหรือไม่ และผลประกอบการธุรกิจที่ฟักทำให้เกิดการเรียนรู้แนวทางจัดการสมัยใหม่และนำไปพัฒนาการทำธุรกิจหรือไม่
 - 1.4 กระบวนการจัดการธุรกิจที่ฟัก ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ลักษณะทั่วไปของการประกอบการ การจัดโครงสร้างการบริหารธุรกิจ การจัดทำแผนเพื่อนำไปปฏิบัติ การประชาสัมพันธ์ การจดบันทึกรายการทางการเงิน และด้านอื่น ๆ
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะในพื้นที่บางคนที่ อย่างไรก็ตามประเด็นนี้อาจแยกจากกระบวนการพัฒนาทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากบางคนที่และอัมพวาอยู่ติดกันเพียง 12 กิโลเมตรทางรถยนต์ และ 6 กิโลเมตรตามลำน้ำแม่กลองเท่านั้น จึงเกิดการพึ่งพิง (Dependency) กันในบางระดับ กล่าวคือการท่องเที่ยวในบางคนที่ขยายตัวเนื่องจากสภาพการท่องเที่ยวที่อัมพวาและล้นออกมาจากอัมพวา เมื่อเป็นเช่นนี้ การขยายและหดตัวของการท่องเที่ยวในบางคนที่จึงขึ้นกับสภาวะ

3. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักในบางคนที่ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ที่ต้องศึกษาควบคู่ไปด้วย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาพักแรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าของพื้นที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้มีอาชีพขับเรือ ผู้มีอาชีพตกกุ้ง เกษตรกร ชาวสวน สถานที่ทางศาสนา ร้านอาหาร ชาวบ้านริมฝั่งคลอง รวมไปถึงผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำถ่านผลไม้ การทำเครื่องเบญจรงค์ การทำผลไม้เชื่อม การทำขนมพื้นบ้าน การปลูกส้มโอปลอดสารพิษ การเลี้ยงกบคอนโด การเพาะเห็ด และการเลี้ยงตาล เป็นต้น

4. ขอบเขตด้านเวลา 1 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2554 ถึง 30 กันยายน 2555

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่น่าจะได้รับจากงานวิจัยประกอบด้วย

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบและวิธีการในการบริหารจัดการธุรกิจที่พักด้วยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบางคนที่ อันเป็นการต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบการธุรกิจชุมชนในระดับครัวเรือน และเครือข่ายชุมชน
2. นำผลการวิจัยไปนำเสนอต่อกลุ่มรักษ์บางคนที่ เพื่อใช้ปรับปรุงและบริหารจัดการธุรกิจโฮมสเตย์ด้วยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดความสำเร็จในระดับที่สูงขึ้น
3. การวิจัยครั้งนี้ถือเป็นการสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจชุมชน ที่พื้นที่อื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับแต่ละบริบทพื้นที่ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บางคนที่ หมายถึง อำเภอหนึ่งในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. ที่พัก หมายถึง ที่พักที่ให้แขกเข้าพักค้างแรมโดยคิดค่าบริการตอบแทนการเข้าพักแต่ละครั้ง ประกอบด้วยโฮมสเตย์ และรีสอร์ท
3. โฮมสเตย์ หมายถึง การจัดการบริการห้องพักสำหรับแขกผู้มาพักอยู่ร่วมชายคากับเจ้าของบ้าน โดยอาจต่อเติมห้องนอน ห้องน้ำ ภายในบ้านของตนไว้สำหรับแขกผู้มาพัก
4. รีสอร์ท หมายถึง การจัดการบริการที่พักสำหรับแขกผู้มาพักโดยมีการสร้างสัดส่วนที่แยกขาดจากที่พักของผู้เป็นเจ้าของ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สำหรับบทนี้ ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอด้านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยในอดีต ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ทั้งนี้งานดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

1. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดการจัดการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจที่พหุประเภทโฮมสเตย์
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจที่พหุประเภทโฮมสเตย์ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
5. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
6. แนวคิดที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นปรัชญาที่ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำ

ระบบเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน หมายถึง ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว ได้แก่การพัฒนาเกษตรกรรมตามแนวทางของทฤษฎีใหม่ เช่นการที่เกษตรกรที่ห่างไกลแหล่งน้ำและต้องพึ่งพาน้ำฝน วิธีการสร้างภูมิคุ้มกันทำได้โดย การขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูก ลดการพึ่งพาดลาดจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ไปสู่การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลาย ๆ อย่างเพื่อการบริโภคในครัวเรือน รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริม ส่วนระบบเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า หมายถึงความพอเพียงในระดับชุมชน ระดับองค์กร ระดับจังหวัด และระดับประเทศ สนับสนุนเกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์ เครือข่ายธุรกิจ กลุ่มธุรกิจ และวิสาหกิจชุมชน โดยร่วมมือกันและเสียสละเพื่อประโยชน์ของกลุ่มในการอยู่ร่วมกันอย่างพอเพียง ไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกัน บนรากฐานของการไม่เบียดเบียน และมีการแบ่งปัน นำไปสู่การสืบทอดทางภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนทางเทคโนโลยี และสร้างบทเรียนจากการพัฒนาร่วมกัน

หน่วยงานหนึ่งที่ผู้วิจัยขออ้างอิงข้อมูลในการสร้างตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียง คือ สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนา ตัวชี้วัดแสดงได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 ตัวชี้วัดการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรมการพัฒนาชุมชน

ตัวชี้วัด	ความหมาย
<p>1. การลดรายจ่าย</p> <p>1.1 ครัวเรือนทำสวนครัว</p> <p>1.2 ครัวเรือนปลอดดอกเบี้ย</p>	<p>1.1 ทำสวนครัวเพื่อปลูกผักไว้กินเอง รวมถึงการหาปลา กินเอง</p> <p>1.2 สมาชิกไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่เล่นการพนัน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี</p>
<p>2. การเพิ่มรายได้</p> <p>2.1 ครัวเรือนมีอาชีพเสริม</p> <p>2.2 ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>	<p>2.1 ครัวเรือนมีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลักที่ทำประจำ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>2.2 ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีความคุ้มค่าและประหยัด เช่น ใช้ปุ๋ยชีวภาพ</p>
<p>3. การประหยัด</p> <p>3.1 ครัวเรือนมีการออมทรัพย์</p> <p>3.2 ชุมชนมีการออมทรัพย์ มีการเชื่อมโยงเครือข่าย</p>	<p>3.1 มีการฝากเงินไว้กับธนาคารหรือสถาบันการเงินหรือกลุ่มออมทรัพย์</p> <p>3.2 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ หรือกลุ่มออมทรัพย์สตรี หรืออาจเชื่อมโยงกับกลุ่มออมทรัพย์อื่นในพื้นที่</p>
<p>4. การเรียนรู้</p> <p>4.1 ชุมชนมีการสืบทอด หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>4.2 ครัวเรือนเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ชีวิตประจำวัน</p>	<p>4.1 ชุมชนมีการบันทึกภูมิปัญญา มีการถ่ายทอด และนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง</p> <p>4.2 คนในครัวเรือนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดหรือจัดเวทีการเรียนรู้กิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ นำไปสู่ความเข้าใจในการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>

ตาราง 2 ตัวชี้วัดการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรมการพัฒนาชุมชน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ความหมาย
<p>5. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน</p> <p>5.1 ใช้วัตถุติดอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ</p> <p>5.2 ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่</p>	<p>5.1 ชุมชนมีการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่าและประหยัดในการประกอบอาชีพ โดยมีการวางแผนจัดหาทรัพยากรทดแทนควบคู่กับการอนุรักษ์เช่น การปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ทดแทน การดูแลรักษาแหล่งน้ำ ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม</p> <p>5.2 ส่งเสริมการปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะและมีการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง</p>
<p>6. การเอื้ออาทรต่อกัน</p> <p>6.1 ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจนและคนด้อยโอกาส</p> <p>6.2 ชุมชนรู้จักสามัคคี</p>	<p>6.1 ชุมชนมีการจัดสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส เช่นกองทุนประกอบอาชีพ กองทุนสงเคราะห์ต่างๆ การจัดสวัสดิการชุมชน ตลอดจนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในรูปแบบอื่นที่มีใช้การช่วยเหลือทางการเงิน</p> <p>6.2 มีแผนชุมชนและมีแผนนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน</p>

แนวคิดการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวโดยสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่การเดินทางของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพักผ่อนคลายเครียด และหรือต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวบ้านในท้องถิ่น ได้พบเห็นสภาพภูมิประเทศที่แปลกตา และได้สร้างสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540) ประเด็นสำคัญในการพิจารณา คือจะต้องพิจารณาในเชิงระบบอย่างเป็นองค์รวม (Drucker, 1985) ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยในทุกด้านประกอบย่อยๆ แทรกอยู่ด้านใน (Alan & James, 2006) ซึ่งองค์ประกอบย่อยแต่ละด้านนั้นต้องพึ่งพิงกันโดยมีอาจแยกจากกันไปได้ (วิษณุ บ่างสมบุรณ์, 2548) การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไปยังที่ใดก็ตาม

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1. สิ่งดึงดูดใจให้เข้ามาท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ความเป็นธรรมชาติ ความน่าสนใจด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ลักษณะทางชาติพันธุ์ และแหล่งบันเทิง

2. การเดินทางและขนส่ง หมายถึง ความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และความเพียงพอในการเดินทาง เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทางในเวลาที่เหมาะสม แลต่อผู้เดินทางท่องเที่ยว และการขนส่งสัมภาระของนักท่องเที่ยว

3. ความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การบริการนำเที่ยว มัคคุเทศก์ ที่พักแรม ห้องน้ำ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายสินค้าเพื่อการใช้สอย ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สถานที่บริการด้านข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว และระบบรักษาความปลอดภัย

4. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การคมนาคมภายในท้องถิ่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต สถานที่แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ตู้ถอนเงิน อัตโนมัติน

สำหรับการจัดการท่องเที่ยว จะต้องมีการศึกษาและวางแผน โดยมองความเชื่อมโยงขององค์ประกอบย่อยของการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน เป็นการดำเนินการดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545)

1. การบำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม พร้อมกับสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่

2. ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้เข้ามาประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยวในลักษณะที่เชื่อมโยงกันเป็นกลุ่มธุรกิจ (Cluster)

3. การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

4. การสนับสนุนบทบาทของมัคคุเทศก์ หรือผู้นำเที่ยว

5. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว

6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจที่พักประเภทโฮมสเตย์

แนวคิดเกี่ยวกับโฮมสเตย์ (Home Stay) ในมุมมองของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้ให้ความหมายไว้ว่า โฮมสเตย์ คือการที่นักท่องเที่ยวได้มาพักอาศัยร่วมกับเจ้าของ

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ให้คำจำกัดความของโฮมสเตย์ไว้ว่า โฮมสเตย์มาตรฐานไทยหมายถึง บ้านที่อยู่ในชุมชนชนบทที่ประชาชนในชุมชนเป็นเจ้าของ และเจ้าของบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ประจำ หรือใช้ชีวิตประจำอยู่ในบ้านดังกล่าว นอกจากนี้บ้านดังกล่าวต้องมีความพร้อมในการเป็นโฮมสเตย์ กล่าวคือ เจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือนต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริม นอกเหนือรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัว บ้านดังกล่าวมีพื้นที่ใช้สอยเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้ นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมบ้านเดียวกับที่เจ้าของบ้านอาศัยอยู่ โดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน สมาชิกในครอบครัวต้องมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักแรมในบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว และเจ้าของบ้าน และสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี (Harris, 2000) และบ้านนั้นควรเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ ที่ร่วมกันจัดโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

ด้วยคำนิยามจากทั้ง 2 แหล่งดังกล่าว โฮมสเตย์จึงเป็นการจัดที่พักแรมสำหรับค้างคืนให้กับนักท่องเที่ยว โดยเจ้าของบ้านได้ใช้ที่ดินบางส่วนภายในบ้านของตนสำหรับเป็นห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องน้ำ และพื้นที่อื่นๆสำหรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเรียนรู้สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และการดำเนินชีวิตของชุมชน ในแง่ที่เจ้าของบ้านควรจัดบริการเพื่อสนองแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่อไปนี้

1. มีที่พักแรม ห้องนอน ห้องน้ำ ที่สะอาด มีการดูแลสุขอนามัยที่ดีพอประมาณ
2. อาหารพื้นบ้านที่ปรุงรสชาติตามแบบฉบับของท้องถิ่น

3. กิจกรรมการท่องเที่ยวด้านต่างๆในพื้นที่เช่น วัดวาอาราม ห้างห้อย การสาธิตการขึ้นต้นตาล การเคี้ยวน้ำตาลมะพร้าว กิจกรรมการพายเรือ การขี่จักรยาน และการว่ายน้ำเป็นต้น

4. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น พร้อมทั้งจุดขายของฝากและของที่ระลึก

5. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของเจ้าของบ้าน

สำหรับประวัติความเป็นมาของที่พักแรมประเภทโฮมสเตย์ เริ่มมีในทวีปยุโรป ประมาณ 60 ปีมานี้ (ชูวิทย์ ศิริเวชกุล, 2544) ในภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 คนเริ่มแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวและที่พักที่ห่างไกลชุมชนเมือง และห่างไกลร่องรอยความกดดันของสงคราม โดยนิยมไปพักผ่อนในชนบทที่เต็มไปด้วยความสงบร่มรื่น และมีธรรมชาติที่สวยงาม เรียกว่าเป็นช่วงแห่งการฟื้นฟูจากภาวะสงคราม จึงเกิดการพักแรมแบบใหม่ ได้แก่ที่นอนและอาหารเช้า (Bed and Breakfast) บ้านในฟาร์ม (Farm house) เกสต์เฮาส์ (Guest House) และโฮมสเตย์ (Home stay) ซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ กันแต่เรียกชื่อต่างกันไปตามพื้นที่ประเทศ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยที่พักแรมทั้งหมดนี้ดำเนินการภายใต้แนวคิดเดียวกันคือ ถือว่าแขกผู้มาพักเป็นแขกของบ้าน มิใช่เป็นเพียงนักท่องเที่ยว (Be a guest , not just a tourist) (Denney & Michael 2007) และภายใต้การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบชนบท ในประเทศไทยเริ่มมีโฮมสเตย์ในต้นทศวรรษ 2540 โดยตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับสนับสนุนการท่องเที่ยวในเชิงรุก โดยการขยายตลาดการท่องเที่ยวที่จัดให้มีการพักแรมในรูปของโฮมสเตย์อย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ที่กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำเป็นกรอบชี้วัดคุณภาพมาตรฐานที่พักโฮมสเตย์ 10 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 ด้านที่พัก ประกอบด้วย ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน มีที่พักที่นอนสะอาดและสบาย มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด และมีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน

ด้านที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ ประกอบด้วย ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร มีน้ำดื่มที่สะอาด มีภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวมีความสะอาด

ด้านที่ 3 ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการจัดระบบดูแลความปลอดภัย

ด้านที่ 4 ด้านอภัยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ประกอบด้วย การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย และการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชน

ด้านที่ 5 ด้านรายการนำเที่ยว ประกอบด้วยมีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน ข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว และเจ้าของบ้านเป็นภาคีผู้เกี่ยวข้อง หรือประสานงานให้ภาคีผู้เกี่ยวข้องนำเที่ยว

ด้านที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง มีการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว มีแผนงานหรือมาตรการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลกร้อน และมีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและลดสภาวะโลกร้อน

ด้านที่ 7 ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และการรักษาวิถีชีวิตชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

ด้านที่ 8 ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย การมีผลิตภัณฑ์จากชุมชน เพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝากหรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว และมีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

ด้านที่ 9 ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ประกอบด้วย มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน มีคณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์ มีกฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ มีการจ่ายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม และมีระบบการจองการลงทะเบียนและการมัดจำล่วงหน้า

ด้านที่ 10 ด้านประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย การมีเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวของชุมชน และมีแผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

สำหรับความแตกต่างของประเภทที่พักที่เป็นโฮมสเตย์ และรีสอร์ทนั้น สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละด้านได้ดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรีสอร์ทกับโฮมสเตย์

ข้อเปรียบเทียบ	รีสอร์ท	โฮมสเตย์
1. ลักษณะของสถานที่พัก	1. ที่ พัก แ ร ม ส ำ ห ร ้ บ นักท่องเที่ยว มีการสร้างเป็นสัดส่วนที่แยกขาดจากที่พักของผู้เป็นเจ้าของ	1. ห้องพักสำหรับแขกอยู่ร่วมชายคากับเจ้าของบ้าน โดยอาจต่อเติมห้องนอน ห้องน้ำภายในบ้านของตนไว้สำหรับแขกที่มาพัก
2. จำนวนห้องพัก	2. อาจแยกเป็นหลายหลัง และมีจำนวนหลายห้องนอน	2. มีห้องพักแรมสำหรับแขกเพียงไม่เกิน 4 ห้อง
3. ลักษณะการประกอบการ	3. ประกอบการแบบมืออาชีพ	3. เป็นอาชีพเสริมที่ดำเนินการในวันหยุดประจำสัปดาห์ เน้น
4. การใช้แรงงาน	ให้บริการด้านที่พักแรมเพียงอย่างเดียวและเน้นการทำ	การเผยแพร่วิถีชีวิตของท้องถิ่น
5. ลักษณะของบริการ	กิจการให้มีกำไร	

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรีสอร์ตกับโฮมสเตย์ (ต่อ)

ข้อเปรียบเทียบ	รีสอร์ต	โฮมสเตย์
4. การใช้แรงงาน	4. ใช้แรงงานรับจ้างเป็นหลัก	4. ใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก
5. ลักษณะของบริการ	5. ให้บริการตามมาตรฐานสากล เช่นอาหาร ห้องพัก จัดสัมมนา ฯลฯ	5. แยกที่มาพักได้รับการปฏิบัติเสมือนสมาชิกในครอบครัว มีความเป็นกันเองต่อกันระหว่างแขกและเจ้าของบ้าน และให้แขกได้เรียนรู้วิถีชีวิตของท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจที่พักประเภทโฮมสเตย์ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อนำแนวคิดการจัดการโฮมสเตย์มาเชื่อมโยงกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การจัดการเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจะเห็นได้ว่ามีใช้แนวทางที่เน้นความมั่นคง มีค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย สถานที่หรูหรา มีเครื่องเต็มมีนเมา แต่การท่องเที่ยวในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จะมีลักษณะคล้ายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco – tourism) ซึ่งหมายถึงการเดินทางไปท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ (King & Lenox, 2003) สภาพสังคมวัฒนธรรม (Hennart & Larimo 1998) และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรู้ (Hofstede, 1991) รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2552, Chen & Hu 2002) ตัวอย่างการบริหารจัดการโฮมสเตย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้

1. ผู้ประกอบการโฮมสเตย์เป็นชาวบ้านในท้องถิ่น มีใช้นายทุนหรือนักธุรกิจจากภายนอก ก็จะมีโอกาสเสี่ยงน้อยกว่า เนื่องจากคนในท้องถิ่นสามารถประกอบกิจการได้โดยไม่ต้องลงทุนสูง และมีทุนทางสังคมที่ได้สะสมมาไว้แต่เดิม (จีระ หงส์ลดารมภ์, 2549)
2. ชาวบ้านที่ประกอบการโฮมสเตย์ต่างประสานงานกันในรูปแบบเครือข่ายในการประกอบธุรกิจ หรือกลุ่มธุรกิจ (Cluster) เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำธุรกิจระหว่างกัน สร้างอำนาจการต่อรอง และมีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกัน
3. การประกอบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เช่นใช้เรือพายที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น บริการอาหารพื้นเมือง ใช้แรงงานในครอบครัว หรือแรงงานในท้องถิ่น
4. การลงทุนมีขนาดพอดี กล่าวคือมีขนาดค่อนข้างเล็ก และมีได้ใช้เงินกู้เป็นหลักในการลงทุน (เพชร ชุมทรัพย์, 2549)

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

5. ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มพอประมาณ แต่ไม่มากเกินไป (สันติ กิระนันท์, 2546)
6. ชาวบ้านมิได้พึ่งพาแหล่งรายได้จากการประกอบกิจการโฮมสเตย์เป็นหลัก แต่มีการประกอบอาชีพอื่นด้วย อันทำให้มีรายได้จากอาชีพอื่นด้วย (เพชร ชุมทรัพย์, 2552)
7. ชาวบ้านประหยัดรายจ่ายจากการปลูกผักสวนครัว และจับปลาเพื่อการบริโภคในครัวเรือน รวมทั้งไม่ลุ่มหลงในอบายมุขทั้งปวง
8. มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันจะทำให้สืบทอดการท่องเที่ยวในแนวทางอนุรักษ์ได้อย่างยั่งยืน
9. ชาวบ้านมีการรักษาสภาพแวดล้อม โดยไม่ทิ้งของเสียลงในแม่น้ำ และมีการปลูกต้นไม้ให้บ้านเรือนและชุมชนเกิดความร่มรื่นน่าอยู่
10. ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจ และเชื่อมั่นในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน จนกลายเป็นวิถีชีวิตที่สืบทอดไปสู่บรรพชนรุ่นหลัง
11. ชาวบ้านมีความเอื้ออาทรต่อกัน เสียสละเพื่อชุมชนส่วนรวม ร่วมกันสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถรวมพลังแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ และร่วมกันพัฒนาชุมชนต่อไป
12. นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของที่พักรวมในลักษณะโฮมสเตย์ เป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่น มิได้เน้นความบันเทิงอันฟุ่มเฟือย เสียงดัง และราคาแพง

แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบการเพื่อการจัดการทุนของชุมชน โดยคนในชุมชน อย่างสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองการพึ่งพาตนเอง และความพอเพียงของครอบครัวและชุมชน (เสรี พงศ์พิศ, 2549) นอกจากนี้ยังหมายถึง การประกอบการซึ่งรวมถึงกระบวนการจัดการผลผลิตและทรัพยากรทุกขั้นตอน โดยภูมิปัญญาขององค์กรชุมชน หรือเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งมีได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อสร้างกำไรทางการเงินแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องรวมถึงกำไรทางสังคม ได้แก่ความเข้มแข็งของชุมชน และความสงบสุขทางสังคมด้วย (วิจิต นันทสุวรรณ, 2547) นอกจากนี้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นกิจกรรมหรือตัวนำที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของคนและเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนมากที่สุด โดยเน้นชุมชนและประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ชุมชนเป็นเจ้าของ ริเริ่มและมีส่วนร่วม ในกระบวนการตัดสินใจของชุมชน ในแนวคิดนี้จะไม่เน้น การทำงานในระดับครอบครัว เพราะมีจำนวนและมีความกระจัดกระจายสูง ควรเน้นการรวมตัวของชุมชนในลักษณะเป็นกลุ่ม เมื่อมีความเข้มแข็งจึงจะกลับไปเสริมในระดับครอบครัวต่อไป (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2553) วิสาหกิจชุมชน จึงมีความหมายครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พัวพันในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1. การแปรรูปหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตของชุมชน เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการผลิตเพื่อการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรขององค์กรชุมชน หรือเครือข่ายชุมชน

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรและภูมิปัญญาของชุมชน เช่น เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ไวน์ผลไม้แปรรูป การแปรรูปพืชผักผลไม้พื้นบ้าน การผลิตยาสมุนไพร เป็นต้น

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองการพึ่งพาตนเองขององค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เช่น น้ำปลา ปู๋ย เครื่องมือเครื่องใช้ อาหาร และยาสมุนไพร เป็นต้น

4. การพัฒนาระบบการตลาด การบริการและสวัสดิการ เช่นร้านค้าชุมชน ตลาดชุมชน ศูนย์สุขภาพพื้นบ้าน

วิสาหกิจชุมชน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน คือ วิสาหกิจชุมชนที่เน้นการพึ่งพาตนเองแบบพอเพียง โดยจะเป็นการผลิตเพื่อการกินการใช้ในครัวเรือนหรือท้องถิ่น ได้แก่ ข้าว อาหารสมุนไพร ปู๋ย แคมพูน น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า สบู่ ซึ่งชาวบ้านสามารถทำได้ในชีวิตทั่วไป

2. วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า คือวิสาหกิจชุมชนที่มีการผลิตสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีสูตรเด็ดเคล็ดลับ หรือมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีการผลิตได้มาตรฐานสามารถนำไปจำหน่ายแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าในตลาดทั่วไป

องค์ประกอบหลักที่วิสาหกิจชุมชนควรมี ประกอบด้วย

1. ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการเอง อย่างไรก็ตามคนนอกชุมชนอาจจะเข้ามาร่วมถือหุ้นเพื่อการมีส่วนร่วมได้ แต่ต้องไม่ใช่หุ้นใหญ่ที่จะมีอำนาจในการตัดสินใจ

2. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ทั้งนี้อาจมีการนำวัตถุดิบจากภายนอกมาใช้ในกระบวนการผลิตได้ แต่จะเน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด

3. มีการริเริ่ม สร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมชุมชน

4. มีการผสมผสานความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ภูมิปัญญาสากล

5. มีการดำเนินการแบบบูรณาการ โดยมีการดำเนินการหลาย ๆ กิจกรรมที่ประสานและเกื้อกูลกันและเชื่อมโยงกับกิจกรรมต่างๆอย่างเป็นระบบ

6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจของกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

7. มีเป้าหมายอยู่ที่การพึ่งพาตนเองเป็นอันดับแรก และถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน

แนวคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ในการพัฒนาชุมชนมักพบว่าเป็นการผลักดันจากพลังภายนอก เช่นจากกลไกของรัฐ และจากนายทุนขนาดใหญ่ ทำให้ชุมชนมีความเจริญทางวัตถุ มีความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่ปักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เริ่มมาจากบทเรียนของความล้มเหลวในการพัฒนาชุมชนชนบท ที่ไม่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาแบบยั่งยืน (Kiyoshi, 2001) ประกอบกับกระแสความคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและในระดับสากล เกี่ยวกับเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้การพัฒนาในยุคหลัง ๆ ได้เน้นประชาชนในชุมชนเป็นเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนา และมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) จึงเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เป็นต้นมา ได้มีการกำหนดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ค่อนข้างชัดเจน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ก็คือ กระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐ และภาคีอื่น ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ เพราะการพัฒนาที่ทรงพลังและยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย เกิดจากการพัฒนาที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา (สร ปีนอักษรสกุล, 2548)

สำหรับแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งหากขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไป จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ
5. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 6 ระดับ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542) ได้แก่

1. ร่วมรับทราบข้อมูล
2. ร่วมรับฟังความคิดเห็นจากชาวบ้าน
3. ร่วมระดมทรัพยากร

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พัวพันในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

4. ร่วมปรึกษาหารือ
5. ร่วมตัดสินใจ
6. ตัดสินใจเอง

ข้อคำนึงในการจัดการมีส่วนร่วม

1. ผู้มีอำนาจต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง รับฟังและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นอย่างตั้งใจ ดำเนินการอย่างเปิดเผย กระทำอย่างทั่วถึง ให้ความเคารพต่อประชาชน และจะต้องนำความคิดเห็นของประชาชนไปใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อการตัดสินใจอย่างแท้จริง มิใช่การจัดการมีส่วนร่วมแค่พอเป็นพิธี
2. ควรมอบหมายให้ผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ควรจัดการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการริเริ่มโครงการ และให้ชาวบ้านเข้าร่วมวางแผนงาน
4. การมีส่วนร่วมควรจัดอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการที่มีพลวัต โดยเลือกใช้เทคนิคและวิธีการหลายๆแบบผสมกัน
5. ผู้ที่จัดการมีส่วนร่วมจะต้องให้ความสำคัญกับการเลือกรูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เนื่องจากหากเลือกรูปแบบและวิธีการที่ไม่สอดคล้องกับโครงการ ก็อาจทำให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงมากขึ้น จนกลายเป็นความล้มเหลวในที่สุดได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับ แนวทางการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่งานของวุฒิสชาติ สุนทรสมัยและคณะ ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ด้านที่พักแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษา เกาะช้าง จังหวัดตราด พ.ศ. 2548 พบว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะนอกจากจะสร้างรายได้มีมูลค่าเป็นอันดับหนึ่งของการค้าและบริการรวมของประเทศแล้ว ยังถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจต่อเนื่อง เช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหารสินค้าที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง ซึ่งก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ดังนั้นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจึงได้ลงทุนพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบชุมชน ในลักษณะของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะสร้างรายได้สู่ท้องถิ่นและทำให้คนในชุมชนรู้สึกตื่นตัวในการรักษาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนเพื่อเป็นจุดขาย ตลอดจนจรรยาบรรณการรักษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติให้คงอยู่อย่างสมบูรณ์ และผลการศึกษาก็ได้ค้นพบ

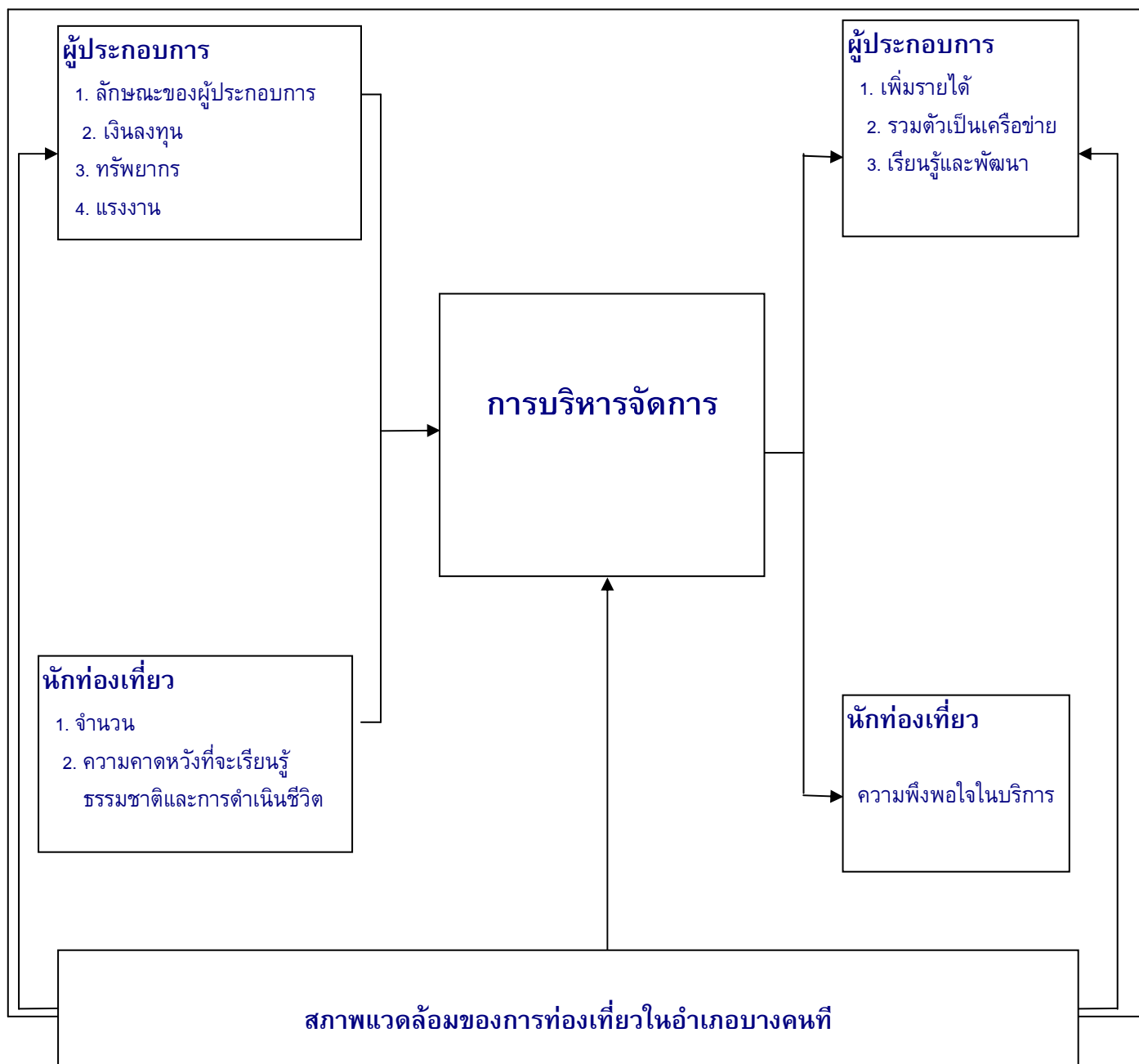
แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง ความยั่งยืนของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านที่ พักแรมแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาตำบลกะพง จังหวัดระยอง พ.ศ. 2548 ของวุฒิชชาติ สุนทรสมัย และคณะ ค้นพบว่าการดำเนินธุรกิจของกลุ่มชาตทุน เนื่องจากในพื้นที่ขาดความพร้อมด้าน สาธารณูปโภค ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีความ ขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริหารท้องถิ่น ตัวผู้ประกอบการเองก็ขาดทักษะความรู้ด้าน การให้บริการ และไม่มีความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ การวิจัยชี้ให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคใน การดำเนินงาน และศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการท่องเที่ยวอนุรักษ์บ้าน ทรงไทย ปลายโพงพาง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าโฮมสเตย์ในบริเวณดังกล่าว ดำเนินไปได้ อย่างดีนับได้ว่ามีความก้าวหน้าในการดำเนินการ ทั้งนี้เนื่องมาจากมีนักท่องเที่ยวเข้าพักตาม เป้าหมายที่กำหนด การดำเนินงานโฮมสเตย์ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น และนักท่องเที่ยวมี ความพอใจในโฮมสเตย์ที่เข้าพัก ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโฮมสเตย์มี 4 ด้าน คือ ด้าน ที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานของการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวมีความพอใจสูงต่อการเข้าถึงได้ง่าย ของการคมนาคม และระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า ประปา และพอใจระดับปานกลางต่อ ร้านอาหาร และระบบการสื่อสารด้วยโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ด้านที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้นำ ชุมชนที่มีทัศนคติและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เสียสละ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม จริงใจ มีวิสัยทัศน์ สามารถ ปรับตัวเข้าได้กับสภาพแวดล้อมต่างๆ และมีความเป็นนักพัฒนา ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมของ ชุมชน คือชาวบ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนทั้งการวางแผน การดำเนินงาน มีส่วนร่วมคิด แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น จึงก่อให้เกิดกรอบแนวคิดในงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พัวพันในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ดังภาพ 7

ภาพ 7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพ 7 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยมีปัจจัยนำเข้า 2 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าด้านผู้ประกอบการ และปัจจัยด้านนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ด้านผู้ประกอบการจะคำนึงถึง ลักษณะของผู้ประกอบการ เงินลงทุน ทรัพยากรอื่นที่ใช้ และแรงงาน ส่วนด้านนักท่องเที่ยวจะ คำนึงถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาบางคนที่ รวมทั้งความคาดหวังของนักท่องเที่ยว เหล่านั้นที่จะเรียนรู้ธรรมชาติและ การดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่นบางคนที่ โดยพิจารณาปัจจัย

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับด้านปัจจัยส่งออกก็ประกอบด้วยปัจจัย 2 ด้าน อันประกอบด้วยด้านผู้ประกอบการว่าจากแนวทางการทำธุรกิจที่พักด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนี้ สามารถทำให้มีรายได้เพิ่มหรือไม่ มีการรวมตัวเป็นเครือข่าย ตลอดจนมีการเรียนรู้และพัฒนากิจการร่วมกันหรือไม่ และด้านนักท่องเที่ยวที่พิจารณาได้จากตัวนักท่องเที่ยวมีความพอใจในบริการเพียงใด คาดว่าจะมีการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำอีกหรือไม่ และจะมีการบอกกล่าวเล่าขานชักชวนคนอื่นให้เดินทางมาท่องเที่ยวที่บางคนหรือไม่ด้วย

อย่างไรก็ตาม การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปภายใต้สภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวในอำเภอบางคนที่ ใน 3 ด้าน คือด้านนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านสภาวะการท่องเที่ยวของตลาดน้ำอัมพวาเพราะการประกอบการธุรกิจที่พักในบางคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับตลาดน้ำอัมพวา ประกอบกับจังหวัดสมุทรสงครามเองเป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดในประเทศ มีเพียง 3 อำเภอ และมีพื้นที่เพียง 416 ตารางกิโลเมตรเท่านั้น และทัศนคติของชาวบ้านผู้ที่ได้ประกอบการที่พัก ที่ต้องได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของการท่องเที่ยว เกิดการจราจรที่กีดขวางพลุกพล่าน มลภาวะทางเสียงของเรือหางยาวในแม่น้ำลำคลอง ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงพิจารณารวมในภาคส่วนอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พัก ซึ่งได้แก่ ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว ตลาดน้ำ เรือหางยาว กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว อาชีพดั้งเดิมของชาวสวนชาวประมง วัฒนาอารามในทุกศาสนา เป็นต้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการโพรนิซิส (Phronesis) ของ Bent Flybjerg ซึ่งเป็นการต่อยอดแนวความคิดของ Aristotle ผนวกเข้ากับแนวความคิดเรื่องอำนาจนิยมของ Michel Foucault ซึ่งเป็นวิธีการที่เสนอให้สังคมศาสตร์ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นตัวแบบ กล่าวคือศึกษาจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ทำการศึกษามาก่อนแล้วและนำมาพัฒนาต่อ โดยการศึกษาจากกรณีศึกษาจำนวนมากทั้งนี้ภายใต้บริบทเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ได้รับความคิด ประสพการณ์อย่างองค์รวมในเรื่องรานั้น นอกจากนี้ในการทำวิจัยผู้วิจัยจะต้องทำอย่างไม่มีอคติและเป็นข้อมูลที่รวบรวมได้จากเหตุการณ์จริงหรือที่เชื่อมโยงได้กับเหตุการณ์จริง แล้วทำให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างสมเหตุสมผล นอกจากนี้ยังต้องยอมรับในเรื่องอำนาจที่ไม่สามารถแยกได้อย่างเด็ดขาดจากเรื่องความรู้ ความจริง และความสมเหตุสมผล และประการสำคัญก็คือในการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนั้น แต่ละวิธีต่างมีลักษณะของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงผสมผสานการวิจัยทั้ง 2 ประเภทนี้เข้าหากัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในผลการวิจัยที่ได้ว่าสามารถตอบทุกคำถามในงานวิจัยได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เริ่มต้นด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant observation) และด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) (ชาย โปริสิตตา, 2549) และจะใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ด้วยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในภายหลัง (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2552 , สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550, Bollen, 1989) ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมในทุกประเด็นทั้งด้านผู้ประกอบการและผู้มาพักแรม ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล 4 วิธีประกอบด้วย

1. การร่วมกิจกรรมกับกลุ่มรักษ์บางคนที่ในการประชุมประจำเดือนทุกเดือน
2. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการที่พักทั้งโฮมสเตย์ และรีสอร์ท จำนวน 4 ราย และชาวบ้านผู้อยู่อาศัยและมีอาชีพที่อยู่ในอำเภอบางคนที่จำนวน 4 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลการบริหารจัดการที่พักด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามและอำเภอบางคนที่ ประเมินปัจจัยส่งออกด้านรายได้ การออม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างรู้คุณค่า และการรวมกันเป็นเครือข่าย และประเมินปัจจัยนำเข้าในด้านเงินลงทุน แรงงานที่ใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ จำนวนนักท่องเที่ยว ตลอดจนการบริหารจัดการธุรกิจที่พักด้วยแนวทางการบริหารที่ผสมผสานแนวทางสมัยใหม่กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

3. ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มาพัก หรือเคยมาพักในอำเภอบางคนที่ไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 400 ราย ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบถึงความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ (Likert, 1970)

4. การสังเกตการณ์ในด้านปัจจัยการส่งออกที่ชาวบ้านบางคนที่ได้ดำเนินชีวิตด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า การพึ่งพาอาศัยและสามัคคีกัน ปัจจัยส่งออกด้านนักท่องเที่ยวด้านการท่องเที่ยวอย่างประหยัด เรียนรู้วิถีชีวิตไทย และศึกษาโครงสร้างพื้นฐานของการท่องเที่ยวอันประกอบด้วย ความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า สินค้าและผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การเดินทาง ความปลอดภัย ตลอดจนระบบสาธารณสุขโลก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 วิธีใหญ่ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก
2. การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม
3. การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่พักทั้งโฮมสเตย์และรีสอร์ท จำนวน 5 รายด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และชาวบ้านผู้อยู่อาศัยและมีอาชีพที่อยู่ในอำเภอบางคนที จำนวน 3 รายด้วยการสุ่มเลือกแบบสะดวก ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการพูดคุยสัมภาษณ์ในบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการ โดยมีประเด็นข้อคำถามที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้าแล้วจากการทบทวนวรรณกรรมและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่อำเภอบางคนที โดยจะไม่ทำการเปิดดูคำถามแต่จะเน้นการสนทนาอย่างเพื่อนที่คุ้นเคยกัน มีการจดบันทึกบ้างและใช้เวลาไม่เกิน 40 นาทีต่อราย

การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด (Yamaanae, 1967) ที่ได้ฝากไว้กับสถานประกอบการที่พักในอำเภอบางคนทีทั้งที่เป็นและมีได้เป็นสมาชิกชมรมคนรักบางคนที และที่ได้ทำการเก็บโดยตรงจากนักท่องเที่ยวที่พักหรือเคยพักในอำเภอบางคนทีไม่เกิน 6 เดือนที่ผ่านมา เพื่อต้องการทราบถึงความพึงพอใจในการเข้าพักแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน คือข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าพัก ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเดินทางและกิจกรรมการท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการใช้บริการที่พัก และข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ยังมีแบบบันทึกที่ให้ผู้ประกอบการที่พักช่วยกรอกข้อมูลของแขกที่เข้าพักที่พักของตนในแต่ละวัน เป็นเวลา 14 วัน รวมทั้งขอทราบจุดประสงค์ของแขกที่เดินทางมาพักที่อำเภอบางคนทีว่ามาเพื่อวัตถุประสงค์ใด

การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ผู้วิจัยใช้การเข้าร่วมประชุมประจำเดือนกับกลุ่มสมาชิก
คนรักษ์บางคนที และให้สมาชิกในกลุ่มแนะนำผู้วิจัยให้รู้จักเจ้าของธุรกิจที่พักที่มีได้เป็นสมาชิก
กลุ่มคนรักษ์บางคนที รวมทั้งชาวบ้านที่ทำอาชีพอื่น ๆ ด้วยเพื่อ ไปขอทำความรู้จักและขอสนทนา
และสังเกตการดำเนินชีวิตประจำวัน

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่พักในอำเภอบางคนที

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อสถานประกอบการที่พัก

ชื่อ / สกุล เจ้าของสถานประกอบการ อายุปี

วันที่/...../..... อาชีพหลัก.....

รายได้ของที่พักโดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน

สถานภาพของผู้ประกอบการ.....มีบุตร คน

เป็นสมาชิกกลุ่มรักษ์บางคนที ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มรักษ์บางคนที เนื่องจาก

.....

.....

จำนวนที่พัก หลัง

ความสามารถของที่พักในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ คน

บ้านของเจ้าของบ้านได้แบ่งพื้นที่สำหรับแขกพักร่วมด้วยหรือไม่ ใช่ ไม่ใช่

จำนวนผู้อยู่อาศัยของเจ้าของที่พัก คน ประกอบด้วย

ปู่ ย่า ตา ยาย คน อาชีพ

ลูกและคู่สมรสของลูก คน อาชีพ

ญาติ คน อาชีพ

ลูกจ้าง พนักงาน คน

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผ.ศ.ดร.กฤษฎา สังขมณี

<http://www.ssru.ac.th>

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการบริหารจัดการที่พัก

วันที่แขกเข้าพักมากที่สุดท่านใช้วิธีเพิ่มแรงงานอย่างไร / ที่ไหน / จากไหน

.....

.....

.....

วันที่ไม่มีแขกเข้ามาพักท่านแก้ปัญหาแรงงานส่วนเกินอย่างไร

.....

.....

.....

ท่านจ่ายค่าจ้างแรงงานที่มาช่วย / เป็นอัตรารายเดือน / รายวันอัตราเท่าไร / และมีสวัสดิการอะไรบ้าง

.....

.....

.....

ทางเข้าโฮมสเตย์ของท่านทาง่ายหรือหายาก / ป้ายบอกทางชัดเจนหรือไม่ / ถนนลาดยางหรือไม่ / ที่เล่น / เป็นหลุมเป็นบ่อหรือไม่ / มีความปลอดภัยสูงหรือต่ำ / มีความสะดวกมากน้อยเพียงใด / สามารถขับรถได้เร็วเพียงใด

.....

.....

.....

สถานที่จอดรถ บริเวณที่จอดสามารถจอดรถได้ที่ไหน / เพียงพอกับจำนวนแขกหรือไม่ / พื้นลาดยางหรือลาดปูน / ถมหินหรือดิน / เป็นหลุมเป็นบ่อหรือไม่ / ปลอดภัยหรือไม่

.....

.....

.....

ราคาค่าที่พักคิดอย่างไร / เป็นอัตราต่อคนหรือต่อห้อง / มีบริการเสริม เช่น อาหาร เครื่องดื่ม กาแฟ อะไรบ้าง / บริการที่ให้แขก เช่น จักรยาน เบ็ดตกปลา อุปกรณ์กีฬา ฟิตเนส ให้กับแขกอะไรบ้าง

.....

.....

.....

สภาพของห้องพัก/การตกแต่ง/ความสวยงาม/การถ่ายเทของอากาศ/ความสะอาดเป็นอย่างไร

.....
.....

ห้องน้ำอยู่ในห้องพักหรือไม่/น้ำไหลแรงหรือไม่/ความสะอาด/เครื่องสุขภัณฑ์ที่ทันสมัย/ความสว่างของแสงไฟ/มีผ้าเช็ดตัวให้หรือไม่ มียาสระผมและสบู่ให้หรือไม่

.....
.....

อาหาร ความอร่อย / ความหลากหลาย / ความเพียงพอ / ความสมเหตุสมผลของราคา / ความสะอาด เป็นอย่างไร

.....
.....

อาคารสถานที่ จำนวนที่ดิน.....ไร่ ความร่มรื่นสวยงามของต้นไม้ใหญ่/ การตกแต่งสวนหย่อม/ไม้ดอกไม้ประดับ / อยู่ติดคลองหรือไม่ / ขนาดของคลอง / สะท้อนถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมหรือไม่ /ความสะอาด / ความสวยงาม/ ความสะอาดสบาย

.....
.....

อัธยาศัยของเจ้าของบ้าน ยิ้มแย้มแจ่มใสหรือไม่ เต็มใจที่จะพูดคุยด้วยหรือไม่

.....
.....

รูปแบบที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีวิธีอะไรบ้าง กระจายอย่างไร มีเว็บไซต์หรือไม่ / มีจุดอ่อน / จุดแข็งอย่างไร

.....
.....

ส่วนใหญ่แขกที่มาพักรับทราบข่าวประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ของท่านได้อย่างไร

.....
.....

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการโฮมสเตย์

.....

.....

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าพักที่พักรักษาในอำเภอบางคนที

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความให้ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 21 - 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี มากกว่า 60 ปี
3. สถานภาพสมรสในปัจจุบัน
 โสด สมรส หย่า / หม้าย
4. ระดับการศึกษา
 ไม่เกินมัธยมปีที่ 6 /ปวช. อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. อาชีพ
 นักเรียน / นักศึกษา ข้าราชการ รับจ้าง
 เกษตรกรรม ธุรกิจส่วนตัว อื่น ๆ ระบุ.....
6. รายได้ต่อเดือน
 ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาท 20,001 - 40,000 บาท
 40,001 - 60,000 บาท 60,001 - 80,000 บาท 80,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเดินทางและกิจกรรมการท่องเที่ยว

1. แรงจูงใจที่ทำให้ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้
 - ต้องการดูหิ้งห้อย
 - ต้องการชมวัดวาอาราม
 - ต้องการนั่งเรือ
 - ต้องการศึกษาวถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ
 - เพื่อนชวนมา
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านคาดหวังว่าจะได้รับอะไรจากการมาท่องเที่ยวในครั้งนี้
 - ความสนุกสนาน / พักผ่อน
 - ความรู้เกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์
 - ได้สัมผัสและชื่นชมกับธรรมชาติ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. ระยะเวลาในการพักค้างแรมจำนวน.....คืน
4. รูปแบบการพักค้างแรมที่ท่านต้องการมากที่สุด
 - ท่านต้องการพักค้างแรมร่วมกับเจ้าของบ้านมากที่สุด
 - ท่านต้องการพักค้างแรมแยกที่พักออกมาแต่ยังอยู่ในบริเวณบ้านเดียวกัน
 - อื่น ๆ ถ้ามี (โปรดระบุ).....
5. กลุ่มในการเดินทางในครั้งนี้ของท่าน
 - เดินทางมาคนเดียว
 - กลุ่มเพื่อน
 - กลุ่มครอบครัว / ญาติ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. จำนวนบุคคลที่ร่วมกลุ่มในการเดินทางครั้งนี้.....คน
7. การเดินทางในครั้งนี้ท่าน
 - เดินทางมาด้วยตนเอง
 - เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว
8. ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางเข้ามาพักค้างแรมในบ้านพักโฮมสเตย์
 - รถโดยสารปรับอากาศ
 - รถประจำทาง
 - รถยนต์ส่วนตัว
 - รถจักรยานยนต์
 - รถเช่า
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
9. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านเดินทางมาในครั้งนี้จากแหล่งใด
 - เพื่อน
 - ข่าวสารหนังสือพิมพ์ / วารสารการท่องเที่ยว
 - บริษัทท่องเที่ยว
 - ข่าวสารจากวิทยุ/โทรทัศน์
 - อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการที่พัก
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้โดยแสดงความรู้สึก
พึงพอใจตามระดับความรู้สึกของท่าน

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		พอใจ มาก	พอใจ	เฉยๆ	ไม่ พอใจ	ไม่ พอใจ มาก
1	การประชาสัมพันธ์และข้อมูลที่ให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการที่พักรู้สึกน่าสนใจ					
2	การเดินทางมายังบ้านพักมีความสะดวกสบายมีป้ายบอกระยะทางอย่างชัดเจน สภาพถนนสู่ทางเข้าที่พักรู้สึกสะดวก การขับซึ่รถเข้าถึงเป็นไปไ้ได้ง่าย					
3	สภาพแวดล้อมของที่พักรู้สึกมีความร่มรื่นและสวยงามอย่างเป็นธรรมชาติ					
4	ราคาที่พักมีความเหมาะสม					
5	สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการให้บริการ					
6	สภาพภายในห้องพักมีความสะอาด ปลอดภัย					
7	มีความพร้อมในการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวไว้ในห้องน้ำ ตลอดจนมีความสะอาดและเพียงพอต่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว					
8	เจ้าของบ้านพักให้การต้อนรับแก่นักท่องเที่ยวด้วยความเป็นมิตรไมตรี					
9	อาหาร / เครื่องดื่ม มีรสชาติดี อร่อย มีความสะอาด เพียงพอต่อการบริโภค และมีหลากหลายประเภท					
10	มีการจัดกิจกรรมให้บริการแก่นักท่องเที่ยว(พายเรือ, ตกปลา, จักรยาน, อุปกรณ์กีฬา)					
11	การตกแต่งสถานที่พักระหว่างการประยุกต์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดอธิบายและแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. ปัญหาในการให้บริการที่พักมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะของท่านต่อการให้บริการที่พัก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน

งานวิจัยชิ้นนี้เน้นการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ส่งผลให้ในการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างการเขียนรายงานจึงเป็นการเขียนรายงานในลักษณะภาพรวมของพื้นที่อำเภอบางคนที่ อันมีองค์ประกอบของที่พัก ผู้ประกอบการที่พัก ผู้มาท่องเที่ยวและเข้าพัก และผู้ที่ดำเนินชีวิตปกติในพื้นที่ ในการนำเสนอผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงใช้การพรรณนาและเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้รับการสนับสนุนในเชิงประจักษ์และเชิงแนวคิดแบบตรรกะวิทยา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอในด้านผลจากผู้ประกอบการที่พักและชาวบ้านที่อยู่อาศัยทำมาหากินในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้งด้านปัจจัยส่งออก ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการบริหารจัดการที่พักก่อน ต่อจากนั้นจึงจะเป็นการเสนอผลที่ได้จากด้านผู้มาพักแรมหรือนักท่องเที่ยว ซึ่งจะให้เห็นภาพรวมของผลการวิจัยได้อย่างเป็นลำดับ และเป็นขั้นตอน

ด้านผู้ประกอบการที่พัก การบริหารจัดการ และคนในพื้นที่

ในด้านผู้ประกอบการที่พัก การบริหารจัดการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอันเป็นคนในพื้นที่ อำเภอบางคนที สมุทรสงคราม สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้าของผู้ประกอบการที่พัก ด้านกระบวนการบริหารจัดการ และด้านปัจจัยส่งออกด้านคนในพื้นที่ ข้อมูลปรากฏในตาราง 4 และตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ข้อมูลพื้นฐานผู้ประกอบการที่พักและคนในพื้นที่

ข้อมูลพื้นฐาน(n=8)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	3	37.50
- หญิง	5	62.50
อายุ (ปี)		
- 31-40	1	12.50
- 41-50	1	12.50
- 51-60	4	50.00
- 61 ขึ้นไป	2	25.00
สถานภาพสมรส		
- โสด	1	12.50
- สมรส	7	87.50
- ม่าย หย่าร้าง	-	-
จำนวนบุตร		
1 คน	2	25.00
2 คน	4	50.00
3 คน	2	25.00

ตาราง 4 ข้อมูลพื้นฐานผู้ประกอบการที่พักและคนในพื้นที่ (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน(n=8)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
- มัธยมศึกษาตอนต้น	2	25.00
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	3	37.50
- ปริญญาตรี	3	37.50
อาชีพ		
- ข้าราชการ	1	12.50
- รับจ้าง	1	12.50
- เกษตรกร	1	12.50
- ธุรกิจส่วนตัว	5	62.50
รายได้ (บาทต่อเดือน)		
- 10,001-20,000	1	12.50
- 20,001-40,000	1	12.50
- 40,001-60,000	1	12.50
- 60,001 ขึ้นไป	5	62.50

ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของที่พักที่เป็นตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของที่พัก	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
จำนวนห้องพัก		
- 4 ห้อง	1	20.00
- 9 ขึ้นไป	4	80.00
ขีดความสามารถในการรับรองนักท่องเที่ยว(คน)		
- 11-20 คน	1	20.00
- 50 คนขึ้นไป	4	80.00
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
- 2 คน	1	12.50
- 3 คน	1	12.50
- 4 คน	1	12.50
- 5 คน	5	62.50

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 5: ข้อมูลทั่วไปของที่พักที่เป็นตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของที่พัก	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การพักอาศัยของผู้ประกอบการที่พัก		
- ผู้ประกอบการ พักอาคารหลังเดียวกับนักท่องเที่ยว	1	20.00
- ผู้ประกอบการแยกพักคนละอาคารกับนักท่องเที่ยว	4	80.00
ประเภทของแรงงานที่ใช้ในที่พัก		
- ลูกจ้างรายเดือน	2	40.00
- ไร่แรงงานญาติสนิท	2	40.00
- ผู้ประกอบการทำเองและจ้างลูกจ้างรายวันบางครั้ง	1	20.00

ข้อมูลจากตาราง 4 และตาราง 5 พบว่าได้ข้อมูลจากผู้ชาย 3 คน คือคุณวิศิษฐ์ เจ้าของบ้านสวนลีนี่แม่กลองรีสอร์ท คุณแจ๊คลูกชายคุณวรชัย เจ้าของบ้านปลาทิมแม่กลองรีสอร์ท และคุณสมนึก คนขับเรือหางยาว หาปลา ตกกุ้ง และรับจ้างทั่วไป และข้อมูลจากผู้หญิง 5 คน คือคุณลำไย เจ้าของบ้านสวนทรายทอง คุณศรัณญา ผู้จัดการฝ่ายขายบ้านทิพย์สวนทอง คุณภิรมย์ เจ้าของบ้านหยกโฮมสเตย์ คุณแจ่มแจ่มเจ้าของร้านขายผลไม้หน้าวัดเกาะแก้ว และคุณปอง ซึ่งทำอาชีพเป็นชาวสวนลีนี่และสวนมะพร้าว

คุณวิศิษฐ์ อายุ 51 ปี สมาชิกกลุ่มรักบางคนที่ เป็นชาวบางคนที่โดยกำเนิด รัชการเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีได้สมรส แต่มีบุตรบุญธรรม 1 คน คือคุณเตี้ยทำหน้าที่บริหารกิจการบ้านสวนลีนี่แม่กลองรีสอร์ท กิจการดำเนินมา 3 ปีเศษในรูปแบบบุคคลธรรมดา มีห้องพักทั้งหมด 17 ห้อง และกำลังก่อสร้างเพิ่มอีก 3 ห้องที่ตั้งมีเนื้อที่ 5 ไร่ ใช้เงินทุนส่วนตัว ดำเนินการเป็นหลักและได้รับวงเงินสินเชื่อจากธนาคารกรุงไทยเพิ่มเติมอีก 4 ล้านบาท มีการจัดบันทึกบัญชีแบบง่าย กิจการมีลูกค้าหลักเป็นลูกค้ากลุ่มครอบครัว และกลุ่มสัมมนาของหน่วยงานที่มักมาจัดเป็นประจำให้บริการอย่างญาติมิตร ไปรับถึงท่ารถ มีกิจกรรมสนทนาการนั่งเรือพาย ใสบาตรพระ ชมสวน พาชมตลาดน้ำ ห้องพักรีสอร์ทใหม่ สะอาด ราคาไม่แพงลูกค้าต้องมัดจำโดยโอนเงินล่วงหน้า 50 % ไม่รับชำระด้วยบัตรเครดิต มีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย ประชาสัมพันธ์กิจการด้วยนามบัตร เว็บไซต์ แผ่นพับ รายได้หลักมาจากที่พักสัปดาห์ละ 2 - 3 วันและเงินเดือน รายได้เสริมมาจากการขายของที่ตลาดน้ำที่มีกำไรขั้นต้นประมาณ 30 % กรณีที่มีแขกเข้าพักมากเกินไปก็จะให้บริการได้ก็จะทำการแนะนำไปยังที่พักบ้านอื่นที่สนิทสนมกัน และอยู่ในกลุ่มรักบางคนที่ มีแนวคิดในการการบริหารงานคือ “ต้องบริหารอย่างรอบคอบ ไม่ลงทุนเกินตัวรายได้ไม่มากต้องเป็นหนี้ให้น้อยทำด้วยใจรักเท่านั้นจึงจะอยู่ได้ ไม่ทำธุรกิจตามแฟชั่น ใจไม่สู้อยู่ไม่ได้ ต้องมีเอื้อน ทำสวนเอง ทำกับข้าวบางอย่างได้เอง และต้องมีเพื่อนเป็นเครือข่าย”

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลำไย อายุ 52 ปี สมาชิกกลุ่มรักษ้างานบางคนที่ สมรสกับคุณสวัสดิ์ซึ่งเป็นชาวบางคนที่โดยกำเนิด มีบุตร 2 คนอายุ 25 ปี และ 20 ปี ซึ่งมีได้ช่วยในกิจการแต่อย่างใด ดำเนินกิจการบ้านสวนทรายทองรีสอร์ทในรูปแบบบุคคลธรรมดา กิจการดำเนินมา 6 ปีเศษ จากห้องพัก 4 หลัง ปัจจุบันมีห้องพักทั้งหมด 23 ห้อง ที่ตั้งมีเนื้อที่ 5 ไร่ ใช้เงินทุนส่วนตัวดำเนินการเป็นหลักและได้รับวงเงินสินเชื่อจากธนาคารกรุงเทพ 550,000 บาท และจากเครดิตยูเนียนบางนกแขวกอีก 2 ล้านบาท มีการจัดบันทึกบัญชีแบบง่าย กิจการมีลูกค้าหลักเป็นลูกค้ากลุ่มครอบครัว และกลุ่มสัมมนาของหน่วยงานที่มักมาจัดเป็นประจำเช่นสำนักงานพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม บริษัทประกันชีวิต กรุ๊ปทัวร์ที่มาด้วยรถบัส รับผิดชอบเลี้ยงเกษียณ มุทิตาจิต วันเกิด เป็นต้น ให้บริการอย่างญาติมิตร มีกิจกรรมสันทนาการทั้งเรือพาย เรือแข่ง ใส่บาตรพระ ชมสวน พาชมตลาดน้ำชมหิ่งห้อย ห้องพักมีสภาพใหม่ สะอาด ราคาไม่แพงลูกค้าไม่ต้องมัดจำโดยจ่ายเมื่อวันเดินทางออก ไม่รับชำระด้วยบัตรเครดิต มีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย ประชาสัมพันธ์ กิจการด้วยนามบัตร เว็บไซต์ แผ่นพับ รายได้หลักมาจากที่พักสัปดาห์ละ 2 - 3 วันและเงินจากการขายผลไม้ ของฝาก ปัจจุบันมีลูกค้ากลุ่มชาวภาคใต้ที่เข้ามาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และพักทั้งขามาและขากลับ ด้วยการบอกต่อๆกันมา ใช้แรงงานเครือญาติและลูกจ้าง กรณีที่มีแขกเข้าพักมากเกินไปจนกว่าจะให้บริการได้ก็จะทำการแนะนำไปยังที่พักบ้านอื่นที่สนิทสนมกันและอยู่ในกลุ่มรักษ้างานบางคนที่ มีแนวคิดในการการบริหารงานคือ “ต้องบริหารอย่างวิถีชาวบ้าน ไม่เน้นธุรกิจเต็มตัว รักษาสิ่งแวดล้อมตามสมควร ล้างจานชามลงแม่น้ำถือเป็นการทำอาหารปลาไปในตัว ลงทุนเฉพาะที่จำเป็น กำลังจะสร้างห้องน้ำบริเวณแพให้แขกสะดวกขึ้น อยากให้ทางอบต.ดูแลถนนทางเข้าให้สะดวกกว่าที่เป็นอยู่ และการทำธุรกิจต้องมีเพื่อนจึงมักเป็นที่ประชุมของกลุ่มคนรักษ้างานบางคนที่”

คุณวรชัย อายุ 61 ปี สมาชิกกลุ่มรักษ้างานบางคนที่ มีบุตร 3 คน ช่วยดำเนินกิจการดำเนินกิจการบ้านปลาทับทิมแม่กลองรีสอร์ทในรูปแบบบุคคลธรรมดา กิจการดำเนินมา 10 ปีเศษ ตั้งแต่เริ่มทำธุรกิจฟาร์มปลาทับทิมมายาวนานกว่า 30 ปี บนพื้นที่ 15 ไร่ ปัจจุบันก็ยังทำอยู่ ทั้งนี้ถือเป็นฟาร์มปลาทับทิมใหญ่ 1 ใน 4 ที่ส่งให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) แรกทำธุรกิจรีสอร์ทมีห้องพัก 6 ห้อง ปัจจุบันมีห้องพักทั้งหมด 34 ห้อง ที่ตั้งมีเนื้อที่ 15 ไร่ เป็นส่วนของฟาร์มปลา 11 ไร่ และเป็นรีสอร์ท 4 ไร่ ใช้เงินทุนส่วนตัวดำเนินการเป็นหลัก มีการจัดบันทึกบัญชีแบบเป็นระบบ จากการที่มีรายได้ของธุรกิจฟาร์มปลาทำให้ไม่ต้องใช้วงเงินสินเชื่อจากแหล่งใดๆ กิจการมีลูกค้าหลักเป็นลูกค้ากลุ่มครอบครัว กลุ่มศึกษาดูงาน สัมมนา ของหน่วยงานทั้งราชการและเอกชน มีกรุ๊ปทัวร์ที่มาด้วยรถบัส ให้บริการด้วยแนวคิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีกิจกรรมสันทนาการทั้งเรือพาย ใส่บาตรพระ ชมสวน พาชมตลาดน้ำชมหิ่งห้อย ให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยการเปิดพื้นที่ให้ชาวบางคนที่นำสินค้ามาขายได้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าจ่าย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว อาทิเช่น วัดเจริญ โบสถ์คริสต์ ชุมชนตลาดบางนกแขวก และส่งเสริมอาหาร ขนม ที่ทำจากวัตถุดิบในพื้นที่ และคนในพื้นที่ในการจัดเลี้ยง

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

คุณพัชรี อายุ 52 ปี สมาชิกกลุ่มรักษ์บางคนที่มีบุตร 2 คน ช่วยดำเนินกิจการอยู่ในขณะนี้ 1 คน ดำเนินกิจการบ้านทิพย์สวนทองในรูปแบบบุคคลธรรมดา กิจการดำเนินมา 10 ปีเศษ บนพื้นที่ 9.5 ไร่ ปัจจุบันมีห้องพักทั้งหมด 40 ห้อง ใช้เงินทุนส่วนตัวดำเนินการเป็นหลัก ใช้วงเงินสินเชื่อจำนวนหนึ่งจากธนาคารกรุงเก่า จำกัด (มหาชน) มีการจัดบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบ กิจการมีลูกค้าหลักเป็นลูกค้ากลุ่มครอบครัว กลุ่มศึกษาดูงาน สัมมนา ของหน่วยงานทั้งราชการและเอกชน มีกรุ๊ปทัวร์ที่มาด้วยรถบัส ให้บริการด้วยแนวคิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีกิจกรรมสันทนาการทั้งเรือพาย ไล่บาตรพระ ชมสวน พาชมตลาดน้ำชมหิ่งห้อย ห้องพักมีสภาพใหม่ สะอาดมาก ราคาสมเหตุผล บริการอย่างมืออาชีพ ลูกค้าต้องมัดจำโดยโอนเงินล่วงหน้า 50 % รับชำระด้วยบัตรเครดิต มีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย ประชาสัมพันธ์กิจการเน้นทางเว็บไซต์ ของกิจการเอง พร้อมด้วยนามบัตร และแผ่นพับ และการติดต่อกับหน่วยงานราชการที่มักมาจัดเลี้ยง จัดประชุม สัมมนา รายได้จากที่พักมี สัปดาห์ละ 3 - 4 วันเท่านั้น แต่รายได้จากการขายอาหารกลางวันและอาหารเย็นมีอย่างสม่ำเสมอเกือบทุกวัน ใช้แรงงานลูกจ้างซึ่งมาจากต่างจังหวัด มีลูกจ้างรายเดือน 32 คนซึ่งมีการเข้า-ออก บ่อยมาก กรณีที่มีแขกเข้าพักมากเกินกว่าจะให้บริการได้ก็จะทำการแนะนำไปยังที่พักบ้านอื่นที่สนิทสนมกันและอยู่ในกลุ่มรักษ์บางคนที่มีแนวคิดในการการบริหารงานคือ “ต้องบริหารอย่างมืออาชีพ เน้นวิถีแนวคิดชาวบ้าน กำลังขยายด้านหน้าเพื่อเป็นจุดจำหน่ายของที่ระลึก ของฝาก และเป็นที่จอดรถส่วนขยาย การทำธุรกิจต้องพึ่งตนเองก่อน การพึ่งสถาบันการเงินก็มีความจำเป็นถ้าต้องการเติบโต ต้องมีเพื่อน และต้องประสานกับทางราชการให้ได้”

คุณภริมา อายุ 59 ปี สมาชิกกลุ่มรักษ์บางคนที่เป็นข้าราชการบำนาญ อดีตเป็นครู และลาออกก่อนเกษียณอายุเพื่อดูแลครอบครัว มีบุตร 2 คน ช่วยดำเนินกิจการอยู่ในขณะนี้ 1 คน ดำเนินกิจการบ้านหยกโฮมสเตย์ในรูปแบบบุคคลธรรมดา กิจการดำเนินมา 4 ปีเศษ บนพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ เริ่มกิจการเพราะมีพ่อค้าต่างถิ่นมารับซื้อผลไม้ไปขาย แต่ต้องพักค้างคืนก่อนเดินทางกลับ จึงเปิดบ้านให้พักโดยคิดค่าตอบแทนไม่มาก ปัจจุบันมีห้องพักทั้งหมด 4 ห้อง

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

คุณสมนึก อายุ 43 ปี เป็นชาวแม่กลองโดยกำเนิด แต่มามีครอบครัวอยู่ที่บางคนที่มากกว่า 20 ปี อาชีพขับเรือหางยาว จับปลา ตกกุ้ง และรับจ้างทั่วไปมีบุตร 2 คน มีความเห็นถึงการที่มีการท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ เมื่อมีเงินใช้ครอบครัวก็สบายขึ้น ลูกก็จะได้เรียนมากขึ้น มีการพัฒนาความเจริญสะดวกสบายมากกว่าในอดีต มีการรับทราบเป็นอย่างดีว่าการรักษาสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นธรรมชาติและร่มรื่น และการมีความปลอดภัยในพื้นที่นั้นเป็นหัวใจสำคัญของการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในบางคนที่ ในทางตรงกันข้าม หากสภาพแวดล้อมถูกทำลาย หรือแม่น้ำตกอยู่ในสภาพเน่าเสีย มีการลักขโมย ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่สนใจที่จะมาท่องเที่ยวอีก นอกจากนี้พบว่าคุณสมนึกและเพื่อนบ้านมีจิตสำนึกเกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูง พวกเขาจะไม่ทิ้งขยะและน้ำเสียลงในแม่น้ำ ดังนั้นจึงสังเกตเห็นได้ว่าแม่น้ำแม่กลองยังคงใสสะอาด ไม่ค่อยมีขยะมูลฝอย และจากการสังเกตในขณะที่นั่งเรือไปตามคลองเล็กคลองน้อย พบว่าชาวบ้านยังคงใช้น้ำคลองในการอุปโภค โดยยังคงมีหลายบ้านที่อาบน้ำยามเย็นในแม่น้ำลำคลองอย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ยังพบว่าโดยทั่วไปที่พักทั้งรีสอร์ทและโฮมสเตย์ต่างๆ มักจะปลูกต้นไม้ ทั้งไม้ขนาดใหญ่และไม้เล็ก ไม้โตเร็ว ผลไม้ และไม้ให้ร่ม อันทำให้อำเภอบางคนก็ปกคลุมด้วยความเขียวขจีโดยทั่วไป ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า โฮมสเตย์บางแห่งมีการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมในการปลูกป่าชายเลน อีกด้วย นอกจากนี้คุณสมนึกยังมีความเห็นอีกว่า “คนไทยเที่ยวไทย แม้กระทั่งต่างชาติมาก็ไม่จำเป็นต้องมีศาสนสถาน แหล่งจับจ่าย ที่พัก อาหาร และความรู้ให้กับผู้มาท่องเที่ยว จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง”

คุณแจ่ม อายุ 39 ปี เป็นชาวบางคนทีโดยกำเนิด อาชีพขายผลไม้หน้าวัดเกาะแก้ว ผลไม้ที่ขายจะเป็นผลไม้ตามฤดูกาล แต่ส่วนใหญ่จะเป็นผลไม้ในท้องถิ่นเช่นลิ้นจี่ มะพร้าว น้ำหอม และผลไม้จากบริเวณใกล้เคียง อาทิเช่นมะม่วงอกร่องจากดำเนินสะดวก และนั่งขายแนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

คุณปอง อายุ 62 ปี เป็นชาวบางนกแขวกโดยกำเนิด อาชีพทำสวนมะพร้าว และจับปลาในลำคลองหลังบ้านในการยังชีพ มีบุตร 3 คน ซึ่งทุกคนมีครอบครัวกันหมด มีหลาน 5 คน มีความเห็นถึงการมีการท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ในบางคนก็ แต่ก็เป็นการกระจายไปยังกลุ่มบ้านพักทั้งรีสอร์ทและโฮมสเตย์มากกว่ากลุ่มอื่น ชาวสวนมะพร้าวแทบไม่มีความแตกต่างจากเดิมยกเว้นการมีถนนที่สะดวกขึ้นในการนำของสวนออกไปส่ง กับการที่บางคนได้ไปรับจ้างบ้านที่ทำธุรกิจที่พักในการซักล้าง กวาดถู เท่านั้น เมื่อ 4 ปีก่อนก็เคยคิดจะทำบ้านพักโฮมสเตย์อยู่เหมือนกัน แต่ไม่มีเงินสตางค์ที่จะตกแต่งบ้าน และไม่ต้องการกุศลกรรม กลัวจ่ายดอกเบี้ยยไม่ได้เพราะคนมาเพียงเดือนละ 7-8 วัน แต่ต้องจ่ายดอกเบี้ยยทุกวัน อย่างไรก็ตามความเจริญของเมืองทำให้ที่ดินมีราคาแพง มีนักธุรกิจนายทุนจากกรุงเทพฯมาติดต่อขอซื้อที่ดินบ่อยมาก จนเกิดความรำคาญ คุณปองเชื่อโดยส่วนตัวว่าที่ดินที่ตกทอดกันมาจากคนรุ่นก่อนก็ควรต้องตกทอดกันต่อไปยังลูกหลาน ไม่ควรขายที่ดินมรดกให้กับคนที่มาจากที่อื่น ยิ่งสมุทรสงครามทั้งจังหวัดน้ำไม่ท่วมเลยในปี 2554 ใครขายที่ดินบ้านช่องก็จะอับอายเพื่อนบ้านญาติพี่น้อง นอกจากนั้นคุณปองยังมีความเห็นอีกว่า “คนไทยต้องรักถิ่น ไร่เท่าที่มี ที่ไม่มีงอก การท่องเที่ยวเป็นสิ่งดีแต่อย่าทำให้ใจฟุ้งเมื่อเห็นเงินก้อนใหญ่ ถ้าขายบ้านขายสวนแล้วไม่มีความรู้ที่จะทำอย่างอื่น ผลอไม่นานเงินหมดแล้วจะเอาอะไรกิน”

นอกจากนี้ในภาพรวมพบว่าการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกิจการที่พักจะต้องสร้างขึ้นพร้อมๆ กันทั่วทั้งอำเภอบางคนก็และพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจากหากบางบ้านมีการให้บริการที่ไม่ดี สกปรก หรือทำอาหารคุณภาพต่ำ ก็จะส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ เชิงลบต่อบ้านพักอื่นๆ ตามไปด้วย กลุ่มรักษ์บางคนก็จึงได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับ “มาตรฐานการประกอบการเกี่ยวกับที่พักและร้านอาหาร” ขึ้น เพื่อเป็นการสร้างหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติแก่ผู้ประกอบการที่พักและร้านอาหารในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานอย่างแนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนก็ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งสร้าง (construction of social reality) ที่เกิดขึ้นใหม่ โดยการนำพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วแต่ดั้งเดิมให้กลับมามีชีวิตชีวา โดยมีการดัดแปลงรูปลักษณะบางส่วนพร้อมกับให้ความหมายใหม่ เพื่อก่อให้เกิดการทำหน้าที่อย่างใหม่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น เช่น จากการประชุมของกลุ่มรักษ์บางคนที พบว่าการพายเรือบิณฑบาตทางน้ำกำลังเสื่อมสลายเนื่องจากพระบวชใหม่พายเรือไม่เป็น และพระนิยมออกบิณฑบาตทางถนนมากขึ้น ในขณะที่การบิณฑบาตทางน้ำในยามเช้ากลับเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมอย่างสูง เมื่อเป็นเช่นนี้ ทางกลุ่มจึงมีการพูดคุยกันว่า จะฟื้นฟูการบิณฑบาตทางน้ำขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะการสอนพายเรือให้แก่พระรุ่นใหม่ อย่างไรก็ตามการบิณฑบาตทางน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่มิได้มีความหมายแบบเดิมอีกต่อไป แต่เป็นการจัดตั้งพระเพื่อแสดงให้ปรากฏต่อนักท่องเที่ยวเพื่อจะได้ทำกิจกรรมตักบาตรในตอนเช้าตรู่ ทำนองเดียวกันการเคี้ยวตาลก็มีได้มีความหมายเพื่อการประกอบอาชีพของชาวท้องถิ่นแจกเช่นในอดีต แต่เป็นการเคี้ยวตาลเพื่อแสดงให้นักท่องเที่ยวได้ชม ในวันที่ไม่มีนักท่องเที่ยวก็ไม่มี การเคี้ยวตาล วันที่ว่างเว้นจากนักท่องเที่ยวก็จะไม่ปรากฏพระออกมาพายเรือเพื่อบิณฑบาตทางน้ำ การเรียนรู้ในการประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้ประกอบการ ดังจะเห็นได้ว่า โฮมสเตย์ที่มีแขกเข้ามาจองห้องพักมาก ก็จะมีการติดต่อโฮมสเตย์อื่นที่ยังมีห้องว่างอยู่เพื่อจะได้โอนย้ายแขกไปให้ ซึ่งระบบการโอนย้ายแขกระหว่างโฮมสเตย์ดังกล่าวนี้มีการดำเนินการอย่างกว้างขวางทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการระหว่างสมาชิกของกลุ่มรักษ์บางคนทีด้วย

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจุบันนี้ ในวันหยุดประจำสัปดาห์จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามกว่าหมื่นคน โดยนักท่องเที่ยวเหล่านี้ต่างมุ่งหน้ามาชมตลาดน้ำอัมพวาในยามเย็น และล่องเรือดูหิ่งห้อยในตอนค่ำ นักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยต้องการค้างคืนที่โฮมสเตย์ ซึ่งเมื่อโฮมสเตย์ในอำเภออัมพวาเต็มก็จะหาห้องพักแรมที่อยู่ห่างไกลออกไป แยกที่มาพักในโฮมสเตย์อำเภอบางคนก็จำนวนไม่น้อยจึงเป็นผู้ที่เสร็จภารกิจจากการท่องเที่ยวในตลาดน้ำอัมพวานั่นเอง โดยอำเภอบางคนที่อยู่ใกล้กับตลาดน้ำอัมพวา ซึ่งถนนที่เชื่อมต่อระหว่างสองพื้นที่ดังกล่าวนี้มีความยาวประมาณ 12 กิโลเมตร ขณะที่สามารถเดินทางจากอำเภอบางคนที่ยังตลาดน้ำอัมพวาโดยทางเรือได้อีกด้วย โดยแม่น้ำแม่กลองที่เชื่อมระหว่างอำเภอบางคนก็กับอัมพวามีความยาวประมาณ 6 กิโลเมตรเท่านั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การขยายตัวของธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนก็ จึงเป็นผลมาจากการเติบโตจนล้นออกมาของการท่องเที่ยวในตลาดน้ำอัมพวา เมื่อเป็นเช่นนี้ กล่าวได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจที่พักของอำเภอบางคนที่มีลักษณะพึ่งพิง (Dependency) ต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวในอำเภออัมพวา การเติบโตหรือถดถอยของการท่องเที่ยวในตลาดน้ำอัมพวา ย่อมส่งผลกระทบต่อตรงต่อการท่องเที่ยวและธุรกิจที่พักของอำเภอบางคนก็ไปพร้อม ๆ กัน จากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากเจ้าของธุรกิจที่พัก พบว่าทุกแห่งมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยไม่มีกิจการใดที่ประสบปัญหาขาดทุน ส่วนใหญ่มีรายได้จากการให้บริการแก่แขกเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าเดือนละ 30,000 บาท แม้จะมีแขกเพียงบางวันก็ตาม นอกจากนี้การรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มรักษ์บางคนก็ ที่ตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ยังก่อให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจระหว่างกัน สร้างอำนาจการต่อรองกับองค์กรภายนอก และให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง ในการประกอบการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงชาวบางคนก็เองมีความรับผิดชอบต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ตระหนักว่าสิ่งแวดล้อมที่ดีเช่นเดิมจะก่อให้เกิดแหล่งรายได้และทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักก็ต้องการสร้างมาตรฐานเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดการยอมรับจากผู้มาท่องเที่ยวพักผ่อน และผู้ประกอบการก็พยายามสร้างสิ่งที่เป็นการกระตุ้นและดึงดูดใจให้เกิดการท่องเที่ยว และมาท่องเที่ยวซ้ำอีกโดยพยายามเน้นในด้านวิถีชีวิต ธรรมชาติ และขนบธรรมเนียมของความเป็นไทย ใช้ภูมิปัญญาและทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเข้าใจและดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์พื้นถิ่น และประการสำคัญก็คือเป็นพันธมิตรที่จะร่วมกัน

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนก็ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับปัจจัยนำเข้าด้านผู้ประกอบการที่พบจากการวิจัยนั้น พบอีกว่าทุกคนเป็นคนในท้องถิ่น มีอายุระหว่าง 31-60 ปี ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว มีลูกประมาณ 1-3 คน สมาชิกในครัวเรือนมีประมาณไม่เกิน 5 คน กล่าวได้ว่าผู้ประกอบการที่พักทั้งหมดมีใช้นักลงทุนที่มาจากรายนอก แต่เป็นชาวบ้านในท้องถิ่นเอง โดยเจ้าของธุรกิจที่พักร้อยละ 20.00 จัดให้นักท่องเที่ยวพักแรมภายในอาคารเดียวกับตน ซึ่งแขกใช้ห้องน้ำ ห้องนั่งเล่น และห้องอาหารร่วมกับเจ้าของบ้าน ส่วนเจ้าของโฮมสเตย์ร้อยละ 80.00 แยกบ้านเจ้าของบ้านออกจากอาคารที่พักแรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยว

ที่พักโดยทั่วไปในอำเภอบางคนทีปลูกสร้างบ้านภายในบริเวณที่ดินของตน ซึ่งมีขนาดประมาณ 2-10 ไร่ และโดยปกติจะปลูกผลไม้ไว้โดยรอบบริเวณบ้าน เช่นสวนมะพร้าว มะม่วง ลิ้นจี่ ส้มโอ กิจกรรมที่สร้างบ้านพักเพิ่มจะใช้เงินลงทุนประมาณหลังละ 3000,000 บาท จึงกล่าวได้ว่า เงินลงทุนสร้างที่พักส่วนใหญ่มีจำนวนไม่สูงมากนัก และส่วนใหญ่มิได้ลงทุนสร้างอาคารด้วยเงินก้อนใหญ่เพียงครั้งเดียว แต่จะค่อยๆ ขยายธุรกิจ กล่าวคือในช่วงแรกใช้ห้องว่างภายในบ้านของตนสำหรับให้แขกมาพัก และเมื่อสามารถสะสมเงินได้มากพอก็จะนำไปสร้างอาคารเพิ่มขึ้นคราวละหนึ่งหรือสองหลัง หรือนำเงินที่เก็บออมไว้ไปใช้ในการพัฒนาด้านถนนหนทางเข้าบ้านและตกแต่งอาคารเพิ่ม มีเพียงบางรายที่กู้เงินมาจากธนาคารแต่เงินกู้ไม่มากนักทำให้เกิดการผิดนัดชำระแต่อย่างใด จากการสังเกตพบว่าที่พักส่วนใหญ่จัดบริการให้แก่แขกในรูปแบบที่เรียบง่ายตามประเพณีของชาวชนบท เช่น บ้านพักมีขนาดเล็ก ห้องพักรวมใหญ่จัดให้แขกพักรวมกันหลาย ๆ คน เช่น ห้องนอนขนาดกว้าง 4 X 4 เมตร ซึ่งปกติเป็นห้องสำหรับแขก 2 คน แต่แขกสามารถนอนรวมกันได้ถึง 3 – 4 คน นอกจากนี้ยังจัดอาหารสำหรับเลี้ยงแขกมือเย็นเป็นอาหารท้องถิ่น ประกอบด้วยข้าวประมาณ 2 – 3 อย่าง อาทิ น้ำพริกกะปิที่ใช้รับประทานร่วมกับผักสดและปลาทุ กุ้งไก่ ผัดผัก ฯลฯ ส่วนมื้อเช้าจะเป็นข้าวต้ม หรือกาแฟรับประทานกับขนมพื้นเมือง เป็นต้น ซึ่งวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น เช่น ปลา ผักสด

สำหรับการใช้ทรัพยากรแรงงานนั้น เมื่อกิจการมีแขกไม่สม่ำเสมอ ส่วนใหญ่จะมีในช่วงสุดสัปดาห์ ทำให้ผู้ประกอบการที่พักรับจ้างแรงงานในครอบครัวและญาติ รายที่มีการว่าจ้างคนนอกก็จะเป็นการจ้างร่วมกับการทำกิจกรรมอื่นเช่น คนงานที่จ้างทำสวนอยู่แล้วให้ช่วยทำกับข้าวหรือเปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องนอน บางแห่งว่าจ้างผู้ประกอบการโฮมสเตย์อื่นให้มาช่วยงานเฉพาะในวันที่มีแขกเข้ามาพักมาก อย่างไรก็ตาม ลูกจ้างรายวันส่วนใหญ่เป็นชาวสวนหรือญาติของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ซึ่งปกติก็จะมีงานในสวนผลไม้ทำอยู่แล้ว และจะมารับจ้างทำงานโฮมสเตย์เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ หรือวันที่เจ้าของโฮมสเตย์เรียกมาทำงานเท่านั้น

ในส่วนของการบริหารจัดการนั้น พบว่าลักษณะการประกอบการโฮมสเตย์ในอำเภอ บางคนก็ ส่วนใหญ่เป็นอาชีพเสริมเนื่องจากการประกอบอาชีพอย่างอื่นควบคู่กันไปด้วย เช่น รับราชการหรือเป็นข้าราชการบำนาญ บางคนขายของชำ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกร ประการที่สอง โครงสร้างองค์กรและการบริหารโฮมสเตย์มีลักษณะไม่เป็นทางการเนื่องจากเป็นธุรกิจครอบครัว ใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลักในการดำเนินงาน โดยมีการว่าจ้างแรงงานชั่วคราว รายวันเข้ามาเสริมบางส่วนเท่านั้น จึงมิได้มีการแบ่งงานออกเป็นแผนกอย่างชัดเจน กล่าวคือ ทุกคนจะช่วยกันทำงานหลายๆ อย่าง เช่น แม่บ้านจะทำหน้าที่จ่ายตลาด ทำกับข้าว ทำความสะอาดห้องพัก ซักผ้าปูที่นอน และทำสวน ตกแต่งสวนหย่อม เป็นต้น การประสานงานใช้วิธีการปรึกษาหารือกันด้วยวาจา และไม่มีระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานที่เป็นทางการแต่ประการใด ทุกคนต่างช่วยกันทำงาน โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นสำคัญ ประการที่สาม ผู้ประกอบการที่พักโดยทั่วไปไม่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แทบจะไม่มี การวางแผน การปรับปรุงหรือพัฒนาที่พักเกิดขึ้นได้ตามความเหมาะสมของเวลาและกำลังเงินทุนที่เก็บสะสมได้ ในแต่ละช่วงเวลา ประการที่สี่ ที่พักส่วนใหญ่มิได้มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เนื่องจากไม่มีเวลาเพราะต้องทำหน้าที่ด้านอื่นๆ และรายรับรายจ่ายก็ไม่ได้มากมายเสียจนต้องมีผู้ทำหน้าที่นี้ โดยเฉพาะ แต่ก็ตระหนักดีว่ากิจกรรมด้านนี้มีความสำคัญมาก ประการที่ห้า ที่พักโดยทั่วไปใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยผ่านเว็บไซต์ คู่มือการท่องเที่ยวของอำเภอบางคนก็ มักคุเทศก์ท้องถิ่นและการติดป้ายข้างทาง ส่วนประการสุดท้ายนั้นผู้ประกอบการท่องเที่ยวไม่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวจึงเกิดการมีปัญหาด้านที่พักและการเดินทางในช่วงเทศกาลสำคัญๆ และวันหยุดติดต่อกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลน่าเชื่อได้ว่าผู้ประกอบการที่พักในบางคนที่ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ เนื่องจากที่พักส่วนใหญ่ใช้เงินทุนในการประกอบการไม่มากนัก และเป็นการลงทุนในลักษณะของการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยผู้ประกอบการท้องถิ่น ดำเนินกิจการภายในบริเวณบ้านของตนโดยไม่ต้องซื้อที่ดินใหม่ บ้านส่วนใหญ่จะแวดล้อมไปด้วยสวนผลไม้หรือตั้งอยู่ใกล้ริมแม่น้ำ ลำคลอง ที่พักหลายแห่งมีการก่อสร้างอาคารขนาดเล็กไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวประมาณ 1 – 4 หลัง ราคาค่าก่อสร้างประมาณหลังละไม่เกิน 300,000 บาท ส่วนด้านการสร้างภูมิคุ้มกันนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนที่มีจากการเก็บออม กู้เงินจากภายนอกน้อยมาก และมีอาชีพหลักอยู่แล้ว พยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และพยายามจัดการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นบ้านและชื่นชมความงดงามของธรรมชาติ ในขณะที่ชาวบ้านโดยทั่วไปมีจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อม ส่งผลให้การประกอบการโฮมสเตย์สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างยั่งยืน และมีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งพอสมควรในช่วงที่ผ่านมาไม่น้อยกว่า 7 ปี

ด้านนักท่องเที่ยว

ในด้านของนักท่องเที่ยวที่เป็นปัจจัยส่งออกของระบบการบริหารจัดการธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที พิจารณาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อบริการที่ได้รับจากการเข้าพัก ข้อมูลปรากฏในตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 6 เพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	143	35.75
หญิง	257	64.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 6 ส่วนใหญ่ผู้หญิงคือกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าพักในพื้นที่บางคนที จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.25

ตาราง 7 อายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	19	4.75
21 – 30 ปี	44	11.00
31 – 40 ปี	134	33.50
41 – 50 ปี	116	29.00
51 – 60 ปี	82	20.50
มากกว่า 60 ปี	5	1.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 7 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าพักในพื้นที่บางคนทีมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมาคือผู้มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00

ตาราง 8 สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	97	24.25
สมรส	265	66.25
หย่า / หม้าย	38	9.50
รวม	400	100.00

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 8 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าพักในพื้นที่บางคนที่มิมีสถานภาพการสมรส จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 รองลงมาคือกลุ่มคนโสด จำนวน 97 คนคิดเป็นร้อยละ 24.25

ตาราง 9 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกินมัธยมปีที่6 /ปวช.	27	6.75
อนุปริญญา	136	34.00
ปริญญาตรี	138	34.50
ปริญญาโท	82	20.50
ปริญญาเอก	17	4.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 9 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าพักในพื้นที่บางคนที่มิมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 และที่รองลงมามีการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 136 คน ซึ่ง 2 กลุ่มนี้รวมกันมีร้อยละโดยรวมเท่ากับ 68.50

ตาราง 10 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน / นักศึกษา	47	11.75
ข้าราชการ	83	20.75
รับจ้าง	158	39.50
เกษตรกรกรรม	39	9.75
ธุรกิจส่วนตัว	73	18.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 10 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าพักในพื้นที่บางคนที่มิอาชีพรับจ้าง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 และที่รองลงมามีอาชีพข้าราชการ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75

ตาราง 11 รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	53	13.25
10,001 - 20,000 บาท	88	22.00
20,001 - 40,000 บาท	168	42.00
40,001 - 60,000 บาท	49	12.25
60,001 - 80,000 บาท	28	7.00
80,001 บาทขึ้นไป	14	3.50
รวม	400	100.00

จากตาราง 11 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าพักในพื้นที่บางคนที่มียาได้ระหว่าง 20,001 - 40,000 บาท จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาได้ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 สำหรับในด้านแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักในอำเภอบางคนก็ แสดงได้ดังตาราง 12

ตาราง 12 แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวครั้งนี้

แรงจูงใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการดูหิ่งห้อย	119	29.75
ต้องการชมวัดวาอาราม	88	22.00
ต้องการนั่งเรือ	43	10.75
ต้องการศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ	58	14.50
เพื่อนชวนมา	62	15.50
อื่นๆ	30	7.50
รวม	400	100.00

จากตาราง 12 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าพักในพื้นที่บางคนที่ต้องการดูหิ่งห้อย จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75 รองลงมาจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการชมวัดวาอาราม จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ด้านความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักในอำเภอบางคนก็ แสดงได้ดังตาราง 13

ตาราง 13 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวครั้งนี้

สิ่งที่คาดหวังจากการมาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความสนุกสนานและได้พักผ่อนหย่อนใจ	115	28.75
ได้รับความรู้ในเชิงประวัติศาสตร์	57	14.25
ได้สัมผัสและชื่นชมกับธรรมชาติ	228	57.00
รวม	400	100.00

จากตาราง 13 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความคาดหวังในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ต้องการได้สัมผัสและชื่นชมกับธรรมชาติ จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาจะต้องการความสนุกสนานและได้พักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 115 คนคิดเป็นร้อยละ 28.75

สำหรับระยะเวลาในการเข้าพักในการท่องเที่ยวครั้งนี้ แสดงได้ดังตาราง 14

ตาราง 14 ระยะเวลาในการเข้าพักในการมาเที่ยวบางคนที่ครั้งนี้

สิ่งที่คาดหวังจากการมาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 วัน	217	54.25
2 วัน	139	34.75
3 วัน	31	7.75
มากกว่า 3 วัน	13	3.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 14 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการพักแรมครั้งนี้คือพัก 1 วัน จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 รองลงมาคือจะพัก 2 วัน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75

ส่วนของรูปแบบที่นักท่องเที่ยวต้องการพักกับที่พักในบางคนที่ครั้งนี้ แสดงได้ดังตาราง 15

ตาราง 15 รูปแบบการพักที่ต้องการในการมาเที่ยวบางคนที่ครั้งนี้

รูปแบบการพักที่ต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พักค้างแรมร่วมกับเจ้าของบ้าน	26	6.50
พักค้างแรมแยกที่พักรออกมาแต่ยังอยู่ในบริเวณบ้านเดียวกัน	374	93.50
รวม	400	100.00

จากตาราง 15 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการพักแรมครั้งนี้ ต้องการพักค้างแรมแต่แยกที่พักรออกมาจากเจ้าของบ้านแต่ยังอยู่ในบริเวณบ้านเดียวกัน จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 93.50 นอกจากนั้นจะต้องการพักค้างแรมร่วมกับเจ้าของบ้าน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50

ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอบางคนทีครั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีการเดินทางมาในลักษณะกลุ่ม แสดงได้ดังตาราง 16

ตาราง 16 จำนวนคนที่มาในแต่ละกลุ่มที่มาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้

รูปแบบการพักที่ต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาคนเดียว	39	9.75
มากับกลุ่มเพื่อน	178	44.50
มากับกลุ่มครอบครัว / ญาติ	183	45.75
รวม	400	100.00

จากตาราง 16 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการพักแรมครั้งนี้ มาท่องเที่ยวกับครอบครัวหรือเครือญาติจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75 รองลงมาเป็นการมาท่องเที่ยวกับเพื่อน จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50

จำนวนคนที่รวมกลุ่มกันมาท่องเที่ยวและพักแรมที่บางคนที แสดงได้ดังตาราง 17

ตาราง 17 จำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่มาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้

จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
1-2 คน	53	13.25
3-4 คน	135	33.75
5-6 คน	162	40.50
มากกว่า 6 คน	50	12.50
รวม	400	100.00

จากตาราง 17 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการพักแรมครั้งนี้ มากลุ่มละ 5-6 คน จำนวน 162 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมาเป็นการมากกลุ่มละ 3-4 คน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

ในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่บางคนทีครั้งนี้ นักท่องเที่ยวเดินทางมาเองหรือมากับบริษัทที่นำเที่ยว แสดงได้ดังตาราง 18

ตาราง 18 ลักษณะในการเดินทางมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้

ลักษณะการเดินทาง	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เดินทางมาด้วยตนเอง	331	82.75
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	69	17.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 18 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการพักผ่อนครั้งนี้เดินทางมาด้วยตนเอง จำนวน 331 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 82.75 รองลงมาเป็นการมากับบริษัทนำเที่ยว จำนวน 69 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 17.25

ในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่บางคนทีครั้งนี้ ยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางมาแสดงได้ดังตาราง 19

ตาราง 19 ยานพาหนะในการเดินทางมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้

ยานพาหนะ	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
รถโดยสารปรับอากาศ	55	13.75
รถประจำทาง	18	4.50
รถยนต์ส่วนตัว	282	70.50
รถจักรยานยนต์	12	3.00
รถเช่า	33	8.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 19 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการพักผ่อนครั้งนี้เดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 282 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 70.50 รองลงมาเป็นการมากับรถโดยสารปรับอากาศ จำนวน 55 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 13.75

แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่บางคนทีครั้งนี้ แสดงได้ดังตาราง 20

ตาราง 20 แหล่งที่มาของข้อมูลในการเดินทางมาเที่ยวบางคนทีครั้งนี้

แหล่งข้อมูล	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	162	40.50
ข่าวสารหนังสือพิมพ์ / วารสารการท่องเที่ยว	118	29.50
บริษัทท่องเที่ยว	33	8.25
ข่าวสารจากวิทยุ/โทรทัศน์	65	16.25
เพื่อน	22	5.50
รวม	400	100.00

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 20 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการพักแรมครั้งนี้ ทราบแหล่งที่มาของข้อมูลการเดินทางและที่พักจากอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ จำนวน 162 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมาเป็นข่าวสารหนังสือพิมพ์ / วารสารการท่องเที่ยวจำนวน 118 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 29.50

สำหรับในส่วนของความพึงพอใจในบริการที่ได้รับจากที่พักในอำเภอบางคนทีนั้น ผลจากการสำรวจด้วยเครื่องมือแบบสอบถามตอนที่ 3 จำนวน 11 ด้าน โดยใช้วิธีการวัดแบบ Rating scale มีคำตอบให้เลือก 5 ทางเลือก ตั้งแต่ไม่พอใจมากกำหนดให้ได้ 1 คะแนน จนถึงพอใจมากที่กำหนดให้ได้ 5 คะแนน ผลจากการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจโดยรวมแสดงได้ดังตาราง 21

ตาราง 21 ระดับความพึงพอใจโดยรวมในบริการที่ได้จากที่พักของนักท่องเที่ยว

ระดับความพึงพอใจในบริการ	มาตรวัด (คะแนน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ไม่พอใจอย่างยิ่ง	1.00-1.80	12	3.0
2. ไม่พอใจ	1.81-2.60	18	4.5
3. ไม่แน่ใจ/เฉยๆ	2.61-3.40	24	6.0
4. พอใจ	3.41-4.20	290	72.5
5. พอใจอย่างยิ่ง	4.21-5.00	56	14.0
รวม		400	100.0

หมายเหตุ $\bar{x} = 3.735$, $SD. = 0.8495$

ข้อมูลจากตาราง 21 พบว่านักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามที่มีโครงสร้างกำหนดไว้ล่วงหน้า (Structured questionnaires) จำนวน 400 ชุดที่เข้ามาพักแรมในที่พักจำนวน 30 แห่ง นักท่องเที่ยว 290 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 มีความรู้สึกพึงพอใจในภาพรวมของการได้รับบริการจากที่พัก และร้อยละ 14.0 มีความพึงพอใจอย่างยิ่งในภาพรวมของการได้รับบริการจากที่พัก เมื่อพิจารณาต่อไปในบริการรายด้าน ผลจากการวิจัยแสดงได้ดังตาราง 22

ตาราง 22 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อบริการของที่พักรายด้าน

ด้านของบริการ	\bar{x}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.64	0.73	พึงพอใจ
2. ด้านความสะดวกในการเดินทาง	3.63	0.75	พึงพอใจ
3. ด้านสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยรอบ	3.62	0.91	พึงพอใจ
4. ด้านความเหมาะสมของราคา	3.50	0.89	พึงพอใจ
5. ด้านสถานที่จอดรถ	3.64	0.73	พึงพอใจ
6. ด้านห้องพัก	3.50	0.89	พึงพอใจ
7. ด้านห้องน้ำ	3.63	0.75	พึงพอใจ
8. ด้านมิตรไมตรีในการต้อนรับของเจ้าบ้าน	3.64	0.73	พึงพอใจ
9. ด้านบริการอาหาร	3.58	0.79	พึงพอใจ
10. ด้านกิจกรรมที่จัดให้นักท่องเที่ยว	3.56	0.68	พึงพอใจ
11. ด้านการตกแต่งสถานที่อันสะท้อนถึงการประยุกต์วัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม	3.62	0.91	พึงพอใจ
รวมทุกด้าน	3.74	0.83	พึงพอใจ

ข้อมูลจากตาราง 22 พบว่านักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามที่มีโครงสร้างกำหนดไว้ล่วงหน้า (Structured questionnaires) จำนวน 400 ชุด ที่เข้ามาพักแรมในที่พักรายด้านจำนวน 30 แห่ง มีความรู้สึกพึงพอใจในทุกด้านของการได้รับบริการจากที่พักในอำเภอบางคนที และจากคำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามในตอนท้าย พบว่าที่พักบางแห่งขาดแผนที่ที่ระบุทางเข้าที่ชัดเจน ป้ายบอกทางเข้าที่พักบางแห่งยังมีน้อยและไม่ชัดเจน ถนนทางเข้าที่พักบางแห่งคับแคบและไม่สะดวกโดยเฉพาะในเวลากลางคืน บริเวณโดยรอบที่พักบางแห่งตกแต่งไม่สวยงาม และไม่ปลูกต้นไม้พุ่มไม้ไป บริเวณที่จอดรถบางแห่งคับแคบขาดความสะดวกและไฟไม่สว่าง บางแห่งจัดบริการอาหารเช้า บางแห่งมีได้จัดบริการน้ำดื่มที่สามารถหยิบได้โดยสะดวก บางแห่งรับแขกเป็นกลุ่มใหญ่แต่ขาดความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ห้องน้ำไม่ได้จัดเตรียมของใช้ส่วนตัวไว้สำหรับบริการแก่ผู้มาพัก การให้บริการบนเรือหางยาวที่นำไปดูหิ่งห้อยมีมาตรฐานต่ำ การให้บริการโฮมสเตย์แต่ละแห่งแตกต่างกันมากทั้งในแง่ของราคาค่าบริการ และบริการที่จัดให้แก่แขกที่มาพัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการที่เป็นสมาชิกและมิได้เป็นสมาชิกของกลุ่มรักบางคนที

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที่สมุทรสงครามด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยในเชิงระบบโดยครอบคลุมทั้งด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการบริหารจัดการของเจ้าของที่พัก และทางด้านปัจจัยส่งออก ทั้งนี้คำนึงถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์ทั้งหมด 3 ประการคือ 1. เพื่อค้นหารูปแบบและวิธีการบริหารจัดการธุรกิจที่พักของชาวบางคนที่ในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 2. รับรู้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อแนวทางการจัดการธุรกิจที่พักของชาวบางคนที่ด้วยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และ 3. สร้างแนวทางในการดำรงรักษาการบริหารจัดการธุรกิจที่พักของชาวบางคนที่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ด้านปัจจัยนำเข้าของระบบการบริหารจัดการที่พัก พบว่าผู้ประกอบการเป็นคนในท้องถิ่น ดำเนินกิจการขนาดเล็ก ๆ บนที่ดินของตนเองซึ่งมีมาแต่เดิม คล้ายคลึงงานวิจัยของ Menkveld & Thurik (1999) เรื่อง Firm Size and Efficiency in Innovation ซึ่งแวดล้อมไปด้วยสวนผลไม้ต่าง ๆ เนื่องจากเดิมมีอาชีพทางการเกษตรอยู่แล้ว และมักเริ่มต้นเปิดให้บริการที่พัก โดยการแบ่งห้องว่างภายในบ้านสำหรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เมื่อประกอบการไปได้ระยะหนึ่งจนสามารถเก็บสะสมเงินออมได้ก็จะนำไปขยายและปรับปรุงที่พัก ทั้งการลาดยางถนนทางเข้าบ้าน ปลูกต้นไม้ และตกแต่งสวนหย่อม รวมทั้งก่อสร้างอาคารสำหรับเป็นที่พักแรมให้แก่แขก การดำเนินการเกือบทั้งหมดใช้ทรัพยากรภายในท้องถิ่น จัดทำอาหารพื้นเมืองหรือวัตถุดิบในการทำอาหารในท้องถิ่นสำหรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และใช้แรงงานภายในครอบครัวเป็นหลักในการประกอบการ ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกับงานวิจัยของ Storey, 1991 เรื่อง The birth of new firms – does unemployment matter? ในส่วนของปัจจัยนำเข้าด้านนักท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวที่เข้าพักส่วนใหญ่คาดหวังที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวิถีชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

สำหรับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่าผู้ประกอบการที่พักส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอื่นควบคู่กันไปด้วย ไม่มีการแบ่งแยกงานตามความชำนาญเฉพาะด้าน แต่ละคนทำหน้าที่หลาย ๆ อย่าง ไม่มีระเบียบข้อบังคับที่เป็นทางการ ไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติงาน ไม่มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ คู่มือแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายมัคคุเทศก์ท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ผ่านการบอกกล่าว และการติดป้ายข้างถนน และไม่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว

ในด้านปัจจัยส่งออกของการจัดการธุรกิจที่พบว่า การบริหารจัดการโดยรวมนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี กล่าวคือการประกอบการที่พักมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อแห่งประมาณเดือนละ 30,000 บาท และผู้ประกอบการที่พักมีการรวมกลุ่มในรูปของเครือข่ายธุรกิจเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองและรวมพลังในการแก้ปัญหา มีการรับรู้และเรียนรู้ร่วมกันทางด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อม เรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการให้บริการที่พักอย่างมีคุณภาพ เรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาปัจจัยสำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมทั้งเรียนรู้ที่จะประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวที่พักแรมในบางคนที่มีความพึงพอใจในบริการที่ได้รับจากผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของอำเภอบางคนที่

กล่าวได้ว่าการบริหารจัดการที่พักในอำเภอบางคนที่โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดีสำหรับบางสิ่งๆ ควรได้รับการปรับปรุงบ้างประกอบด้วยที่พักบางแห่งขาดแผนที่ที่ระบุทางเข้าที่ชัดเจน ป้ายบอกทางเข้าที่พักบางแห่งยังมีน้อยและไม่ชัดเจน ถนนทางเข้าที่พักบางแห่งคับแคบและไม่สะดวกโดยเฉพาะในเวลากลางคืน บริเวณโดยรอบที่พักบางแห่งตกแต่งไม่สวยงาม และปลูกต้นไม้ไม่ค่อยเกินไป บริเวณที่จอดรถบางแห่งคับแคบขาดความสะดวกและไฟไม่สว่าง บางแห่งจัดบริการอาหารล่าช้า บางแห่งมิได้จัดบริการน้ำดื่มที่สามารถหยิบได้โดยสะดวก บางแห่งรับแขกเป็นกลุ่มใหญ่แต่ขาดความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ห้องน้ำมิได้จัดเตรียมของใช้ส่วนตัวไว้สำหรับบริการแก่ผู้มาพัก การให้บริการบนเรือหางยาวที่นำไปดูหิ่งห้อยมีมาตรฐานต่ำ การให้บริการโฮมสเตย์แต่ละแห่งแตกต่างกันมากทั้งในแง่ของราคาค่าบริการ และบริการที่จัดให้แก่แขกที่มาพัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการที่เป็นสมาชิกและมีได้เป็นสมาชิกของกลุ่มมักรักษ์บางคนที่

อภิปรายผล

จากข้อสรุป “แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พัวพันในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ทำให้พบว่าเมื่อสังคมเกิดการพัฒนามีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีการกระจายโอกาส กระจายรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น ทำให้สังคมเกิดความเข้มแข็งขึ้นได้นั้น ผู้ที่เป็นองค์ประกอบของสังคมจะต้องมีความเติบโตทางด้านอารมณ์ ความคิด มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ผู้คนในท้องถิ่นต้องมีความนิยม บรรทัดฐาน ประเพณี และอัตลักษณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน สมาชิกของสังคมมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกของชุมชน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนของตน อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกอยากปกป้องดูแลชุมชนของตนให้ปลอดภัย และมีความสุขที่สุด สมาชิกมีความไว้วางใจระหว่างกัน ตลอดจนมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน หรือทุนทางสังคมที่สั่งสมตกทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และสังคมที่เข้มแข็งจะเป็นสังคมที่สมาชิกมักจะจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย และเมื่อประสบปัญหาขึ้นมา เหล่าสมาชิกของสังคมจะร่วมมือกันหาทุนทางสังคมที่สั่งสมเอาไว้ออกมาใช้ในรูปแบบของการช่วยเหลือกันและกัน ทั้งทางด้านความคิด ทรัพยากรที่เป็นวัตถุ และกำลังแรงงาน เพื่อช่วยกันระดมสรรพกำลังในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วง รวมทั้งเป็นฝ่ายรุกในการพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่า สังคมที่เข้มแข็ง เป็นสังคมที่มีขีดความสามารถในการควบคุมและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยอาศัยฐานอำนาจ ภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น และเครือข่ายทางสังคมภายในชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหา และในที่สุดสังคมที่มีความเข้มแข็งจะเป็นสังคมที่ยืนบนขาตัวเองได้สูง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ทรัพยากร และการบริหารภูมิปัญญาท้องถิ่น สังคมเช่นนี้จะพึงพิงสังคมภายนอกในแง่ที่เป็นส่วนเสริมเท่านั้น และกระบวนการดำเนินงานของชุมชนจะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน สรรค์สร้างภูมิปัญญาของตนเองในด้านต่าง ๆ อันจะทำให้สมาชิกของสังคมสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและมีความรอบคอบ คำนึงถึงเหตุและผลในการพัฒนามากกว่าความต้องการความเจริญด้วยอารมณ์

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสังคมไม่สามารถปิดกั้นความเจริญของวัตถุนิยม และการไหลบ่าของกระแสเศรษฐกิจได้ วัฒนธรรมของชุมชนที่เข้มแข็ง การนับถือกันเสมือนเครือญาติ การร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ แบบร่วมคิดร่วมทำ มีจิตร่วมในแบบจิตสาธารณะและมีความเข้มแข็งต่อการเฝ้าระวังของกระแสโลกาภิวัตน์ได้ โดยไม่ถูกรอบงำจากกระแสเศรษฐกิจภายนอก จะทำให้สังคมไม่เป็นสังคมที่รวยเร็ว จนเร็ว หมดตัวเร็ว และหมดทุนทางสังคมในที่สุด การดำเนินชีวิตและการทำธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะสนับสนุนต่อการสร้างสังคมเข้มแข็งได้

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พัวพันในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผ.ศ.ดร.กฤษฎา สังข์ขมณี

<http://www.ssru.ac.th>

ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปและการอภิปรายผลข้างต้นนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะใน 2 ประเด็นคือ ด้านนโยบาย และข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการธุรกิจที่พักในบางคนที่ สมุทรสงคราม ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย ประกอบด้วยอำเภอบางคนที่ รวมถึงจังหวัดสมุทรสงคราม จะต้องส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม เน้นศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตอันงดงามในท้องถิ่น รมั้ตระวังมิให้เกิดการทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวิถีชีวิตของชาวบ้าน รวมทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ จะต้องจัดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิตของท้องถิ่นเป็นสำคัญ การพัฒนาจะต้องส่งเสริมให้ชาวบ้านในท้องถิ่นรวมตัวกันจัดตั้งเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มรักษ์บางคนที่ การรวมกลุ่มดังกล่าวจะทำให้ชาวบ้านในแต่ละเครือข่ายสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้และสังขมประสบการณ์ร่วมกัน สังคมก็จะเข้มแข็ง สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องทำโดยไม่เร่งร้อนไปเปรียบเทียบกับเมืองท่องเที่ยวอื่น ต้องเน้นความสำคัญของการให้ชาวบ้านในท้องถิ่นเป็นผู้ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งที่สุด และทุกฝ่ายได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึง เมื่อมองในแง่ี้แล้วจึงอาจกล่าวได้ว่า การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ “ความเข้มแข็งของสังคม” เนื่องจากการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้ชาวบ้านในท้องถิ่นมีสติ มีความคิดสมเหตุสมผล และดำรงชีวิตบนความไม่ประมาท อันจะเป็นพื้นฐานให้เกิดความระมัดระวังรอบคอบ สังคมที่มีภูมิคุ้มกันจากอันตรายอันแข็งแรงแรงก็จะเป็นสังคมที่เข้มแข็งอยู่ในตัวนั่นเอง ซึ่งเป็นวิถีทางที่การพัฒนาท้องถิ่นจะต้องนำมาพิจารณาอย่างจริงจังและให้ความสำคัญอย่างจริงจัง

ในส่วนของข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการธุรกิจที่พักในบางคนที่ ประกอบด้วยด้านการประชาสัมพันธ์ที่ผู้ประกอบการจะต้องไม่ประชาสัมพันธ์เพียงเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวที่เน้นเรียนรู้ธรรมชาติและวิถีชีวิตของชาวท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ริมสองฝั่งแม่น้ำเป็นประเด็นสำคัญ โดยผ่านสื่อที่หลากหลาย ควรมีแผนที่บอกทางไปสู่ที่พักที่ชัดเจนในแผ่นพับหรือหนังสือคู่มือการเดินทางด้วย ทางเข้าสู่ที่พักควรมีการปรับปรุงป้ายบอกสถานที่ในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนแต่ไกล พร้อมกับมีลูกศรบอกทิศทางที่ชัดเจน บริเวณทางแยกควรมีป้ายบอกทางไปยังที่พักทุกทางแยก ควรมีการประสานกันระหว่างที่พักเพื่อทำป้ายบอกทางเดียวกัน เพราะการ

เจ้าของบ้านพักจะต้องมีอัยยาศัยที่ดีต่อผู้มาพักแรม ในขณะที่เดียวกันจะต้องไม่รบกวนเมื่อแขกอยู่ภายในห้องพัก สำหรับอาหารควรคำนึงถึงความอร่อย ความสะอาด ปริมาณที่เพียงพอ ไม่ล่าช้าเกินไป และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ควรสอบถามแขกด้วยว่าต้องการทานกับข้าวอะไร ควรมีน้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการแก่แขกในห้องพัก ห้องนั่งเล่น และซุ้มนั่งเล่นที่อยู่ริม้านอกอาคาร และควรมีการเตรียมอุปกรณ์ที่แขกอาจต้องการใช้เป็นครั้งคราวไว้ให้บริการด้วย เช่น กระติกน้ำแข็ง คีมคิบน้ำแข็ง คีมแกะปู แก้วไวน์ และที่เปิดไวน์ ด้านการเตรียมความพร้อมในการรับแขกกลุ่มใหญ่ควรเตรียมความพร้อมจำนวนห้องน้ำที่เพียงพอทั้งภายในห้องนอน และภายนอกอาคาร และติดป้ายบอกทางไปห้องเอาไว้ให้ชัดเจนอีกด้วย แยกห้องน้ำชายหญิงออกจากกัน ห้องน้ำในห้องนอนควรมีเครื่องทำน้ำอุ่น ควรแก้ไขไม่ให้น้ำไหลเกินไป เตรียมผ้าเช็ดตัว สบู่ ยาสระผม ยาสีฟันให้แก่แขกด้วย มีการจัดหาโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งเล่นทั้งในห้องนั่งเล่น และซุ้มนั่งเล่นภายนอกอาคาร ห้องนอนควรมีขนาดกว้างพอสมควร เนื่องจากแขกนอนรวมกันหลายคนจะทำให้ห้องนอนไม่คับแคบ มีอากาศถ่ายเทสะดวก การรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมพื้นบ้าน ผู้ประกอบการที่พักจะต้องตระหนักอย่างมาก ทั้งนี้เพราะอำเภอบางคนและจังหวัดสมุทรสงครามนั้น สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวก็คือ ทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำที่สวยงาม ดังนั้นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวก็จะต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาเรียนรู้และป่มเพาะจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของ ด้านการกำหนดมาตรฐานของการให้บริการที่พักเพื่อเป็นการยกระดับสถานประกอบการให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวอย่างไรก็ตาม มาตรฐานดังกล่าวนี้จะต้องมีการตรวจตราดูแลให้สมาชิกปฏิบัติให้ได้มากยิ่งขึ้น และจะต้องขยายการกำกับดูแลไปยังที่พักอื่นๆให้มากขึ้น รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของเรือหางยาวที่

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พักในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการจัดการสำหรับธุรกิจที่พัวพันในอำเภอบางคนที่ สมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผ.ศ.ดร.กฤษฎา สังข์ขันธ์

<http://www.ssrui.ac.th>

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ. กรุงเทพฯ: ชรรรมสาร.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ปี พ.ศ. 2538-2539 กรุงเทพฯ: ททท.
- _____. (2552). สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2551. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2552. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2553. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. (2555). สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2554. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2555, 10 กรกฎาคม). ตัวชี้วัด 6 คุณ 2. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://cddweb.cdd.go.th/economic/project/framework/kpi6_2.html.
- กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. (2546). กรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , สำนักงาน. (2550). แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- จีระ หงส์ลดารมภ์ . (2549). ทรัพยากรมนุษย์พันธุ์แท้. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก๊อปปี้.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2553). การเป็นสมัยใหม่กับแนวคิดชุมชน. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.
- เฉลิม เกิดโมลี. (2543). แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ชุตีร์ภักษ์ ใจชื่น. (2549). การศึกษาการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสร้างความมั่นคงของมนุษย์: ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภอมัทพวาจังหวัดสมุทรสงคราม. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ชาย โพรสิฐิตา. (2549). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์
พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชนกฤต สังข์เฉย. (2550). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ**. นครปฐม: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ไฟว์ แอนด์
ไฟว์ พรินติ้ง.
- _____. (2549). **การบริหารจัดการและปฏิบัติงานโรงแรม ศตวรรษที่ 21**. นนทบุรี:
เอส. อาร์. พรินติ้ง.
- เพชร ชุมทรัพย์. (2549). **หลักการลงทุน (พิมพ์ครั้งที่ 12)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2552). **หลักการบริหารการเงิน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิต นันทสุวรรณ. (2547). **ขบวนการชุมชนใหม่**. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- วุฒิชชาติ สุนทรสมัย. (2548). **การพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง ความยั่งยืนของการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ และการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ด้านที่พัก
แบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาเกาะช้าง จังหวัดตราด: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
, มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- วิษณุ ป่างสมบูรณ์. (2548). **การจัดการธุรกิจที่พักแรม**. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการ
ธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ ,สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ .(2545). **ทฤษฎีองค์การ**.
กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- เสรี พงศ์พิศ. (2549). **เศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : พลังปัญญา.
- สร ปิ่นอักษรสกุล. (2548). **การดำเนินโครงการที่มีผลกระทบทางด้านสังคมและ
สิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของประชาชน** กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สันติ กิระนันท์. (2546). **ความรู้พื้นฐานการเงิน: หลักการ เหตุผล แนวคิด และการ
วิเคราะห์** .กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้าพรินติ้ง.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2551). **พันธกิจการ
ท่องเที่ยวระหว่างปี 2550 – 2554**. กรุงเทพฯ: มีเดียเพรส.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที. (2555). ประวัติอำเภอบางคนที. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www3.cdd.go.th/bangkhonthi/index.php/history-bangkhonthi> (วันที่ค้นข้อมูล 13 เมษายน 2555).

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2554). **ประมวลข้อมูลสถิติที่สำคัญของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น. สุธาดี ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 14)**. กรุงเทพฯ: ทรงสิทธิ์วรรณ.

อนุพันธ์ กิจพันธ์พานิช. (2546). **รวมความรู้เกี่ยวกับงานโรงแรม**. กรุงเทพฯ: ฮิวแมน เฮอริเทจ.

- Alan, T. & James, F. (2006). **Hotel and Lodging Management.**, New Jersey: John Wiley and Sons Inc.
- Bent Flyvbjerg. (2003). **Making social science matter : why social inquiry fails and how it can succeed again.** Cambridge: Cambridge University Press.
- Bollen, K. A. (1989). **Structural equations with latent variables.** New York : John Wiley & Sons.
- Chen, H. & Hu, M. H. (2002). Asia of determinants of entry mode and its impact on performance. **International Business Review** , **11** , 193 – 210.
- Date Kumiko. (2004). **Sightseeing form in the future Reexamination of Mass tourism and Alternative tourism** THESIS The Graduate School of Kobe University Faculty of Intercultural Studies.
- David, K. & Jack, D. (2006). **Foundation of Lodging Management.** Australia : Pearson Education.
- Denney, G. & Michael, J. (2007). **Hotel Management and Operations.** New Jersey : John Wiley and Sons.
- Drucker, P. F. (1985). **Innovation and entrepreneurship : Practice and Principles.** New York : Harper and Row.
- Foucault, Michel. (1991). **Politics and the study of discourse.** In Burchell et al (Eds)., **Untying the Text: A Post-Structuralist Reader.** Boston: Routledge and Kegan Paul.
- Geertz, Clifford. (2012). Summary: "Common Sense" In **Local Knowledge: Further Essays in Interpretive Anthropology.** Available from www.Units.muohio.edu/Englishtech. Access online 06/05/2012.
- Harris, L.D. (2000). **Landscape Ecology: A Top-Down Approach.** Lewis Publishers, Boca Raton, Florida.
- Hennart, J. H. , Larimo, J. (1998). The impact of culture on the strategy of multinational enterprise: Does national origin affect ownership decisions ? . **Journal of International Business Studies** , **29** (3) , 515 – 538.
- Karaki Kiyoshi. (2001). **Importance of Reflection in Service-Learning: Education of symbiosis and social participation.** Tokyo: Shimizu-Syoin.

- King, A.& Lenox, M. (2003). Does it really pay to be green? An empirical study of firm environmental and financial performance. **The Journal of Industrial Ecology** 5 (1), 105 – 116.
- Likert, R. (1970). A technique for the measurement of attitudes. In G.F. Summer (Ed.) **Attitudes measurement** (pp 75 – 90). Rand McNally , New York.
- Menkveld, B. & Thurik, A.R. (1999). Firm Size and Efficiency in Innovation, **Small Business Economics**, 12 (1), 97 – 101.
- Paulo Freire. (2006). **การศึกษาสำหรับผู้ถูกกดขี่**; แปลโดย ช. เขียวพุ่มพวง กรุงเทพฯ: ศูนย์ปฏิบัติการร่วมศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาประชาชนบนพื้นที่สูง.
- Storey, D. J. (1991). The birth of new firms – does unemployment matter? A Review of the evidence, **Small business Economics**, 3 (3), 671 – 178.
- Yamanae, T. (1967). **Statistics: An introductory (2nd ed.)**. New York: Harper and Row.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษฎา สังขมณี

ประวัติการศึกษา

บัญชีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ.2530

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2534

ดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมการจัดการภาคธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2553

ประกาศนียบัตรผู้แนะนำการลงทุนในตราสารทุน ใบอนุญาตตลอดชีพเลขที่ 10594 โดย
สถาบันพัฒนาความรู้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545

อบรมหลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศกับ Indiana State University มลรัฐอินดีแอนา
สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2551

อบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่องานวิจัยกับ University of Queensland รัฐบริสเบน
ประเทศออสเตรเลีย พ.ศ. 2555

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 สาขาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสวนสุนันทา

ผลงานทางวิชาการ

ตำราการเงินธุรกิจ

ตำราการจัดการสินเชื่อ

ตำราการเงินและการธนาคาร

ผลงานวิจัย (บางส่วน)เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสาขาการเงินการธนาคาร และภาวะเศรษฐกิจ

ความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวไทยกับต่างชาติในเขต ชะอำ หัวหิน และปราณบุรี –
สามร้อยยอด

ห่วงโซ่อุปทานน้ำลูกยอกับขั้นตอนสู่ความสำเร็จของการค้าระหว่างประเทศ

รูปแบบการจัดการการเงินของธุรกิจที่พักในจังหวัดสมุทรสงครามสู่เศรษฐกิจยั่งยืน

การสร้างรูปแบบการสอนโดยใช้กิจกรรมที่สร้างสรรค์สำหรับวิชาสัมมนาธุรกิจการเงิน

การธนาคาร

แนวทางการแก้ปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินของผู้ประกอบการธุรกิจที่พักใน
จังหวัดนครปฐม และสมุทรสงคราม

การค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนศาลาया:
กรณีศึกษาياسีพันเกลือกาญจน์